

Aika 15.12.2025, klo 10:00 - 11:18

Paikka Kokoushuone Tammi

Käsitellyt asiat

- § 211 Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus**
 - § 212 Pöytäkirjan tarkastaminen**
 - § 213 Maakuntajohtajan ajankohtainen katsaus**
 - § 214 Maakuntavaltuuston kokouksen 8.12.2025 päätösten laillisuusvalvonta ja täytäntöönpano**
 - § 215 Luottamushenkilöiden ja viraston henkilöstön työmatkoista päättäminen ja matkalaskujen hyväksyminen**
 - § 216 Riskikartoitus 2025**
 - § 217 Maakunnan yhteistyöryhmän työjärjestyksen päivittäminen vuosille 2026–2027**
 - § 218 Varsinais-Suomen ennakkointiakatemian toimintakausi 2026–2030**
 - § 219 Jäsenkuntien maksuosuudet vuodelle 2026**
 - § 220 Yhteistyöpöytäkirjan valmisteleva Ukrainan Kiovan aluehallinnon kanssa**
 - § 221 Varsinais-Suomen ja Turun MAL-kaupunkiseudun liikennejärjestelmätyö vuonna 2026**
 - § 222 Asiantuntijalausunto valtioneuvoston kirjelmästä ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi Verkkojen Eurooppa -välineen perustamisesta vuosiksi 2028–2034**
 - § 223 Asiantuntijalausunto pitkän aikavälin ilmastosuunnitelman luonnoksesta**
 - § 224 Lausunto Turun MAL-kaupunkiseudun asunto- ja maapoliittisesta ohjelmasta 2026–2029**
 - § 225 Lausunto Turun MAL-seudun Kaupunkiseutusuunnitelman tavoitteista**
 - § 226 Varsinais-Suomen liiton lausunto maa- ja metsätalousministeriön asetuksesta susikiintiöksi**
 - § 227 Lausunto ampumaratalain ja ympäristönsuojelulain muuttamisesta**
 - § 228 Kannanotto yksityistiellossien rahoituksesta**
 - § 229 Oikaisuvaatimus koskien Central Baltic -ohjelmasta rahoitettujen hankkeiden takaisinperintäpäätöstä**
 - § 230 Oikaisuvaatimus koskien Central Baltic -ohjelmasta rahoitettujen hankkeiden takaisinperintäpäätöstä**
- Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027 EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelman**

§ 231	mukaiset hankkeet (EAKR), myönteiset esitykset
§ 232	Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027 EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelman mukaiset hankkeet (EAKR), kielteiset esitykset
§ 233	Mitä syödään? Kestäviä ruokapolkuja koululaisille -hankkeen päättäminen
§ 234	Aluesuunnittelujaoston 17.11.2025 antamat lausunnot ja käsittelemät asiat
§ 235	Viranhaltijapäätökset
§ 236	Tiedoksi annettavat asiat

Saapuvilla olleet jäsenet

Ville Valkonen, puheenjohtaja
Pekka Kuusisto, 2. varapuheenjohtaja
Kimmo Aho, saapui 10:36
Janne Aso, varajäsen
Teija Ek-Marjamäki
Raila Hakamäki, varajäsen
Timo Katajainen
Laura Kontu
Arttu Laaksonen
Emma Lindqvist
Juhani Pilpola
Eija Raunio
Jaana Reijonsaari
Ville Roslakka
Elina Ruohonen
Konsta Weber
Nicke Wulff
Anna-Leena Yli-Jama

Muut saapuvilla olleet

Petra Määttänen, hallintojohtaja, sihteeri
Tarja Nuotio, aluekehitysjohtaja, esittelijä
Aliisa Wahlsten, Mv:n puheenjohtaja
Laura Lähteenmäki-Ojala, Mv:n II varapuheenjohtaja
Sara Koiranen, Mv:n III varapuheenjohtaja
Malla Rannikko-Laine, edunvalvontajohtaja
Heidi Saaristo-Levin, suunnittelujohtaja
Kirsi Stjernberg, viestintäpäällikkö
Riikka Leskinen, toimialapäällikkö
Sanna Reuna, hallinnon assistentti

Poissa

Saku Nikkanen, 1. varapuheenjohtaja
Mikko Aaltonen
Jyri Arponen, maakuntajohtaja, esittelijä
Kaija Hartiala, Mv:n I varapuheenjohtaja
Sari Pesonen

Allekirjoitukset

Ville Valkonen
Puheenjohtaja

Petra Määttänen
Sihteeri

Pöytäkirjan tarkastus

Pöytäkirja on tarkastettu ja hyväksytty

17.12.2025

18.12.2025

Teija Ek-Marjamäki

Janne Aso

§ 211

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Kutsu ja esityslista on lähetetty maakuntahallituksen jäsenille ja varajäsenille sekä maakuntavaltuuston puheenjohtajille.

Ehdotus

Esittelijä: Tarja Nuotio, aluekehitysjohtaja

Puheenjohtaja toteaa kokouksen laillisesti koollekutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Hyväksytään kokouksen käsittelyjärjestykseksi jäsenille toimitettu esityslista.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin

§ 212

Pöytäkirjan tarkastaminen

Pöytäkirjat hyväksytään ja tarkastetaan sähköisesti.

Ehdotus

Esittelijä: Tarja Nuotio, aluekehitysjohtaja

Maakuntahallitus valitsee pöytäkirjantarkastajiksi Mikko Aaltosen ja Teija Ek-Marjamäen.

Päätös

Maakuntahallitus valitsi pöytäkirjantarkastajiksi Janne Ason ja Teija Ek-Marjamäen.

Ehdotus hyväksyttiin

§ 213

Maakuntajohtajan ajankohtainen katsaus

Varsinais-Suomen talous kasvoi vuonna 2024

Varsinais-Suomen aluetalouden arvonlisäyksen volyymi kasvoi 1,4 % vuonna 2024. Talouskasvua siivitti teollisuustuotanto, jonka arvo kasvoi yhteensä 4,8 %. Myös alkutuotanto kasvoi, mutta palvelualojen arvonlisäys laski 0,3 % vuonna 2024. Verrokkimaakuntiin verrattuna Varsinais-Suomen taloudella meni viime vuonna hyvin, sillä Uudellamaalla arvonlisäys laski 0,2 % ja Pirkanmaalla 0,6 %.

Maakuntakaavoitus etenee kohti luonnoksen nähtäville asettamista

Vesien tilan parantamiseen ja energia-asioihin keskittyvän vaihemaakuntakaavan valmistelu etenee. Syksyn aikana on järjestetty viranomaisneuvottelu, sidosryhmätapaamisia ja ohjausryhmän kokous. Kaavaluonnos on tarkoitus asettaa nähtäville keväällä 2026. Hallituksen uusi linjaus liittyen tuulivoimaloiden ja asutuksen väliseen vähimmäisetäisyyteen otetaan huomioon valmistelussa. Maakuntahallitukselle esitellään maakuntakaavan suunnittelutilanne ja tulevan kaavaluonnoksen pääasiallinen sisältö.

Kolme maakuntaa vetoaa Turku-Tampere-välin lähijunaliikenteen puolesta

Pirkanmaan, Kanta-Hämeen ja Varsinais-Suomen maakunnat vetoavat hallitukseen Tampere–Turku–Naantali-yhteysvälin lähijunaliikenteen puolesta. Kunnat ovat esittäneet tunnin vuorovälin lähijunaliikennettä, joka korvaisi VR:n 2–3 tunnin vuorovälillä palvelevan kaukojunaliikenteen. Kuntien ehdotus lisää raideliikennettä kasvukolmion kolmannella sivulla ja luo aidon pendelöinti- ja työssäkäyntimahdollisuuden kasvukeskusten välille. Ehdotus on hallituksen linjaaman ostoliikennekehityksen raamien mukainen, eikä se lisää valtion vastuuta ostoliikenteen rahoittamisessa. Maakunnat ja kauppakamarit ovat toimittaneet yhdessä liikenne- ja viestintäministerille vetoomuksen lähijunaliikenteen käynnistämisestä osana valtion vuonna 2031 alkavaa ostoliikennettä.

Varsinais-Suomi kohtaa yhä vakavampia ilmastoriskejä: kuivuus ja rankkasateet uhkaavat maataloutta

Varsinais-Suomi on yksi Suomen merkittävimmistä maatalouden kuivuusalueista, ja ilmastomuutoksen seurauksena kuivuudesta aiheutuvat satotappiot voivat lähitulevaisuudessa kasvaa merkittävästi. Samalla rankkasateet voimistuvat ja yleistyvät, ja aiemmin vuosisadassa esiintyneet erityisen voimakkaat sateet voivat 2040-luvulta alkaen toistua jopa kerran vuosikymmenessä, erityisesti rannikkoalueilla. CLIVAS-hankkeen arvion mukaan vaikutukset vaihtelevat kasvilajin, sijainnin ja

skenaarion mukaan, ja paikallisille viljelijöille tappiot voivat olla huomattavia. Riskiarvioita tarkennetaan yhdessä paikallisten asiantuntijoiden kanssa, jotta Varsinais-Suomi voi kehittää tehokkaita sopeutumistoimia ilmastonmuutoksen haasteisiin.

Ehdotus

Esittelijä: Tarja Nuotio, aluekehitysjohtaja

Maakuntahallitus merkitsee ajankohtaisen katsauksen tiedoksi.

Päätös

Edunvalvontajohtaja Malla Rannikko-Laine esitteli tilanteen eduskunnan jakamattomattomasta varauksesta, Länsiradan rakentamisvaiheen päätöksentekotilanteesta ja Nordic Capitals Railway -liikennehankkeesta.

Suunnittelujohtaja Heidi Saaristo-Levin esitteli Vesien ja voimien vaihemaakuntakaavan tilanteen.

Ehdotus hyväksyttiin.

Merkittiin tiedoksi, että Kimmo Aho saapui kokoukseen klo 10.36.

§ 214

Maakuntavaltuuston kokouksen 8.12.2025 päätösten laillisuusvalvonta ja täytäntöönpano

VSLDno-2025-301

Kuntalain 39 §:n 2. momentin mukaan kunnanhallituksen tulee vastata valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta.

Valmistelijat/lisätiedot

Petra Määttänen, hallintojohtaja
Sanna Reuna, hallinnon assistentti
etunimi.sukunimi@varsinais-suomi.fi

Ehdotus

Esittelijä: Tarja Nuotio, aluekehitysjohtaja

Maakuntahallitus katsoo, että maakuntavaltuuston kokouksen 8.12.2025 päätökset eivät ole syntyneet virheellisessä järjestyksessä, maakuntavaltuusto ei ole ylittänyt toimivaltaansa ja päätökset eivät muutoin ole lainvastaisia, jolloin niiden toimeenpanemisella ei ole estettä ja päättää panna täytäntöön maakuntavaltuuston 8.12.2025 tekemät päätökset:

§ Toimenpiteet

§ 37 Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen

- ei toimenpiteitä

§ 38 Pöytäkirjantarkastajien valitseminen

- ei toimenpiteitä

§ 39 Ääntenlaskijain valitseminen

- ei toimenpiteitä

§ 40 Ajankohtainen katsaus maakuntavaltuustolle

- ei toimenpiteitä

§ 41 Maakuntavaltuuston jäsenmuutokset

- ei toimenpiteitä

§ 42 Lausunto koskien arviointikertomuksessa 2024 esitettyjä toimenpiteitä

- ei toimenpiteitä

§ 43 Talousarvio 2026 ja vuosien 2026–2028 taloussuunnitelma

- ei toimenpiteitä

§ 44 Varsinais-Suomen strategia 2040+

- ei toimenpiteitä

§ 45 Maakunnan tila syksy 2025 -katsaus

- ei toimenpiteitä

§ 46 Luettelo toimivallan siirtämispäätöksistä 2024

- ei toimenpiteitä

§ 47 Sidonnaisuusilmoitukset ja sidonnaisuusrekisteri 2025

- ei toimenpiteitä

§ 48 Valtuustoryhmän tai valtuutetun aloitteet

- maakuntahallitukselle valmisteltavaksi

§ 49 Valtuutetun kyselyt

- ei toimenpiteitä

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

§ 215

Luottamushenkilöiden ja viraston henkilöstön työmatkoista päättäminen ja matkalaskujen hyväksyminen

VSLDno-2025-557

Luottamushenkilöiden ja viraston henkilöstön matkoihin liittyvää päätöksentekoa on ohjeistettu maakuntahallituksen päätöksissä mh 23.11.2009 § 269, mh 23.2.2012 § 23 ja mh 24.10.2022 § 173.

Vastuualueiden johtajien ja yksikönvetäjien osalta ohjeistusta on tarpeen tarkistaa siten, että kotimaan matkat eivät jatkossa edellytä matkasuunnitelman laatimista.

Lisäksi ohjeistusta täsmennetään siten, että Varsinais-Suomen alueella tapahtuvat matkat eivät edellytä matkasuunnitelman laatimista, ja käytäntö laajennetaan jatkossa koskemaan koko henkilöstöä.

Luottamushenkilöiden matkojen päätösmenettelyssä ei ole ilmennyt muutostarpeita.

Luottamushenkilöiden matkat

Maakuntahallitus päättää luottamushenkilöiden tai muun liittoa edustavan henkilön matkoista lukuun ottamatta tarkastuslautakuntaa. Tarkastuslautakunta päättää talousarvion puitteissa jäsentensä matkoista ja koulutuksesta.

Maakuntahallituksen päätös koskien luottamushenkilön valintaa edustamaan liittoa sidosryhmäyhteisössä tulkitaan matkamääräykseksi kyseisen tahon vuosittaisen toimintasuunnitelman mukaisiin kokouksiin.

Maakuntajohtaja päättää yksittäisten luottamushenkilöiden tai muun liittoa edustavan henkilön matkoista, silloin kuin kysymys on luottamustoimen tai muun tehtävän hoitoon liittyvistä äkillisistä tehtävistä.

Viraston henkilöstön työmatkat

Matkasuunnitelmat ja matkalaskut tarkastetaan ja hyväksytään matkojen hallinnan sähköisessä järjestelmässä. Matkasuunnitelman tulee olla hyväksytty ennen matkan alkamista.

Viraston henkilöstön matkat Varsinais-Suomen alueella eivät edellytä matkasuunnitelmaa.

Vastuualueiden johtajien ja yksikönvetäjien kotimaan matkoihin ei tarvita matkasuunnitelmaa.

Maakuntajohtajan kotimaan matkoihin tai enintään neljän päivän ulkomaan matkoihin ei tarvita matkasuunnitelmaa. Maakuntahallitus päättää maakuntajohtajan yli neljän päivän ulkomaan matkoista. Päätös muodostaa matkasuunnitelman.

Matkasuunnitelmien hyväksyminen

Maakuntajohtaja hyväksyy vastuualueiden johtajien ulkomaan matkojen matkasuunnitelmat. Vastuualueiden johtajat hyväksyvät yksikönvetäjien ulkomaan matkojen matkasuunnitelmat ja muiden alaistensa kotimaan ja ulkomaan matkojen matkasuunnitelmat.

Matkalaskujen hyväksyminen

Kukaan ei hyväksy omia matkasuunnitelmiaan eikä matkalaskujaan.

1. Maakuntajohtaja hyväksyy hallintojohtajan kotimaan ja ulkomaan matkalaskut.
2. Hallintojohtaja hyväksyy vastuualueiden johtajien kotimaan ja ulkomaan matkalaskut.
3. Vastuualueiden johtajat hyväksyvät alaistensa kotimaan ja ulkomaan matkalaskut.

Maakuntajohtajan matkalaskujen hyväksyminen:

1. Hallintojohtaja hyväksyy maakuntajohtajan kotimaan ja ulkomaan matkalaskut.
2. Maakuntahallituksen puheenjohtaja vahvistaa maakuntajohtajan kaikki matkalaskut.

Maakuntajohtaja päättää vastuualueiden johtajien osallistumisesta koulutus- tai osallistumismaksuja sisältäviin tilaisuuksiin.

Vastuualueiden johtajat päättävät alaistensa osallistumisesta koulutus- tai osallistumismaksuja sisältäviin tilaisuuksiin.

Hankkeet:

Hanketyöntekijöiden matkasuunnitelmat ja -laskut hyväksyy kustannuspaikan tilivelvollinen.

Matkavakuutus

Varsinais-Suomen liiton työntekijät ovat vakuutettuja työn puolesta tehtävillä virkamatkoilla. Mikäli Varsinais-Suomen liiton nimissä lähetetään henkilöitä matkalle edustamaan liittoa, hoidetaan matkalle lähtevälle erikseen kyseiselle ajankohdalle matkavakuutus.

Valmistelija/lisätiedot

Petra Määttänen, hallintojohtaja
Jonna Miettinen, henkilöstösuunnittelija
etunimi.sukunimi@varsinais-suomi.fi

Ehdotus

Esittelijä: Tarja Nuotio, aluekehitysjohtaja

Maakuntahallitus päättää, että luottamushenkilöiden ja viraston henkilöstön työmatkat ja matkalaskut hyväksytään yllä kuvatulla tavalla.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

§ 216

Riskikartoitus 2025

VSLDno-2025-525

Kuntalain 14 §:n mukaan valtuuston tulee päättää kunnan ja kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista. Kuntalain säännöksiä sovelletaan kuntalain § 65 perusteella myös kuntayhtymään. Maakuntavaltuusto (mv 8.6.2015 § 17) hyväksyi Varsinais-Suomen liiton sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet. Niiden mukaisesti kuntayhtymän hallinnon ja talouden valvonta järjestetään niin, että ulkoinen ja sisäinen valvonta yhdessä muodostavat kattavan valvontajärjestelmän.

Hallintosäännön 72 § 1 kohdan mukaan maakuntahallitus hyväksyy sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevat ohjeet ja menettelytavat. Maakuntahallitus hyväksyi voimassa olevan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen 19.5.2025 § 88.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen mukaisesti riskikartoitus tehdään vuosittain. Nyt päivitettyssä riskikartoituksessa on tunnistettu strategisia, toiminnallisia, taloudellisia ja henkilöstöön liittyviä riskejä. Riskejä on arvioitu asteikolla yhdestä neljään.

Riskin vaikutus toteutuessaan:

1. vähäinen vaikutus
2. melko vähäinen vaikutus
3. melko suuri vaikutus
4. suuri vaikutus

Riskin toteutumisen todennäköisyys:

1. vähäinen todennäköisyys
2. melko vähäinen todennäköisyys
3. melko suuri todennäköisyys
4. suuri todennäköisyys

Riskikartoituksen tuloksena riskejä voidaan priorisoida riskin suuruuden perusteella. Riskin suuruus = riskin todennäköisyys * riskin vaikutus. Kunkin riskin kohdalla on kuvattu toimenpiteitä, joilla riskiä pyritään hallitsemaan ja pienentämään.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen mukaan vastuualueiden johtajien ja yksiköiden päälliköiden on raportoitava maakuntajohtajalle sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteutumisesta ja merkittävistä riskeistä, niiden hallinnasta sekä mahdollisesti jo toteutuneista riskeistä sekä muista olennaisista sisäisessä valvonnassa esille tulleista havainnoista.

Maakuntajohtaja raportoi maakuntahallitukselle sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteutumisesta vuosittain toimintakertomuksen käsittelyn yhteydessä.

Maakuntahallitus päättää sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan raportoinnista maakuntavaltuustolle. Se tapahtuu pääsääntöisesti toimintakertomuksen käsittelyn yhteydessä, ellei maakuntahallitus muuta päättä.

Mikäli liiton toiminnassa havaitaan merkittäviä riskejä, tulee jokaisen liiton palveluksessa olevan välittömästi raportoida asiasta esihenkilölleen tai muutoin valvontavastuussa olevalle. Valvontavastuussa olevien tulee välittömästi ryhtyä tarvittaviin toimenpiteisiin riskin hallitsemiseksi.

Valmistelijat/lisätiedot

Petra Määttänen, hallintojohtaja
etunimi.sukunimi@varsinais-suomi.fi

Ehdotus

Esittelijä: Tarja Nuotio, aluekehitysjohtaja

Maakuntahallitus merkitsee tiedoksi Varsinais-Suomen liiton riskikartoituksen 2025.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

§ 217

Maakunnan yhteistyöryhmän työjärjestyksen päivittäminen vuosille 2026–2027

VSLDno-2025-587

Liitteet

1 MYR-työjärjestys 2021-2027_päivitetty versio

Varsinais-Suomen maakunnan yhteistyöryhmä (MYR) on alueen kehittämiseen vaikuttavien toimenpiteiden ja rakennerahasto-ohjelmien yhteensovittamista varten perustettu toimielin. Maakunnan yhteistyöryhmä toimii yleisasetuksen 6 artiklan mukaisena kumppanuuselimenä maakunnassa. Siitä on säädetty laissa alueiden kehittämisestä ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan toimeenpanosta 756/2021, §19 (ALKE-laki). Yhteistyöryhmän asettamisesta ja tehtävistä on säädetty myös Valtioneuvoston asetuksessa alueiden kehittämisestä ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan toimeenpanosta 797/2021 § 11, §12. Yhteistyöryhmän toiminta on jatkuvaa. Yhteistyöryhmän jäsenet asetetaan kunnanvaltuuston toimikaudeksi. EU:n rakennerahastokauden aikana 2021–2027 kunnallisvaalikausia ovat 2021–2024 ja 2025–2029. Maakunnan yhteistyöryhmän kokoonpano ja työjärjestys päätetään maakuntahallituksessa.

Keskeisin muutos on, että vaatimusta maakunnan yhteistyöryhmän päätettäviksi tulevien rakennerahastohankkeiden (EAKR, ESR) EU:n ja valtion kokonaisrahoituksen määrästä hankkeen koko toteutusaikana on nostettu 500 000 euroon aiemmasta 300 000 eurosta. Perusteluna tälle muutokselle ovat mm. valtionhallinnon säästöpaineeet. Maakunnan yhteistyöryhmän edellyttämällä käsittelyprosessilla on ollut merkittävä työllistävä lisävaikutus hankekäsittelyprosessissa. Muutos tehostaa ja nopeuttaa päätöksentekoprosessia. Monissa verrokkimaakunnissa on käytössä 500 000 euron käsittelyraja yhteistyöryhmien käsittelyyn tuleville hankkeille. Kaikki hankkeet käsitellään jatkossakin yhteistyöryhmän sihteeristössä ja tarpeen vaatiessa ja erikseen sovittaessa myös tukirahoitukseltaan alle 500 000 euron merkittäviä hankkeita voidaan edelleen tuoda maakunnan yhteistyöryhmän käsittelyyn. Maakunnan yhteistyöryhmään tuodaan lisäksi tiedoksi 1–2 kertaa vuodessa katsaukset rahoitetuista rakennerahastohankkeista.

Päivitetty työjärjestys huomioi myös 1.1.2026 tapahtuvat julkisen sektorin hallinnolliset ja organisatoriset muutokset. Vuoden 2026 alussa aloittavat uudet elinvoimakeskukset sekä uusi lupa- ja valvontavirasto. Tämä on huomioitu päivitettyssä tekstissä muuttamalla Varsinais-Suomen ja Keski-Suomen ELY-keskukset Lounais-Suomen ja Keski-Suomen elinvoimakeskuksiksi. Aluehallintoviraston korvaa työjärjestyksessä uusi lupa- ja valvontavirasto.

Tämän lisäksi on tehty joitakin teknisiä päivityksiä ja lisäyksiä, joiden tavoitteena on mm. ajanmukaistaa yhteistyöryhmän ja sen jaostojen käytänteitä.

Päivitykset on erikseen merkitty liitteessä.

Maakunnan yhteistyöryhmän työjärjestyksen päivitys on valmisteltu Varsinais-Suomen liitossa yhteistyössä yhteistyöryhmän sihteeristön kanssa.

Valmistelijat/lisätiedot

Tarja Nuotio, aluekehitysjohtaja
Esa Höglom, erikoisuunnittelija
etunimi.sukunimi@varsinais-suomi.fi

Ehdotus

Esittelijä: Tarja Nuotio, aluekehitysjohtaja

Maakuntahallitus vahvistaa maakunnan yhteistyöryhmän työjärjestyksen esityksen mukaan ja lähettää sen tiedoksi maakunnan yhteistyöryhmälle.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

§ 218

Varsinais-Suomen ennakointiakatemian toimintakausi 2026–2030

VSLDno-2025-584

Varsinais-Suomen Ennakointiakademia on kumppanuus -ja yhteistyösopimukseen perustuva osaamis- ja koulutustarve-ennakointia toteuttava strateginen ennakointialusta ja verkosto, joka on toiminut vuodesta 2021 alkaen. Ennakointiakademia on osa maakuntastrategian kumppanuustyötä.

Yhteistyöverkostossa ennakoidaan osaamistarpeita, työelämän muutoksia ja alueen kehityssuuntia. Sen toiminnassa ovat kiinteästi mukana maakunnan korkeakoulut, II asteen oppilaitokset, Turun kauppakamari, Varsinais-Suomen Yrittäjät, Turun kaupunki, Varsinais-Suomen ELY-keskus ja jatkossa Lounais-Suomen elinvoimakeskus. Varsinais-Suomen liitto toimii verkoston koordinaattorina. Yhteistyöverkostolla on yhteinen budjetti, johon osapuolet suorittavat vuosimaksun. Yhteisbudjetin koko on uuden sopimuskauden alussa 30 000 euroa, jota sopimusosapuolet voivat muuttaa yhteisellä päätöksellä. Organisaatiokohtaiset osuudet on porrastettu toimijoiden koon mukaisesti 3500–2500 euron tasolle. Varsinais-Suomen liiton vuosimaksu osuus on 3500 euroa.

Käytännön työmuodot koostuvat maakunnan kärkialojen tulevaisuuden osaamistarpeiden ennakkoinnista esimerkiksi skenaariotyöskentelyn, osaamisen profiloinnin ja osaamiskapeikkotarkastelujen muodossa. Lisäksi ennakointia tehdään mm. erilaisten tiekarttojen (esimerkiksi vihreä siirtymä ja tekoäly) ja osaamispolutarkastelujen avulla. Myös määrällisiä osaajatarveselvityksiä on laadittu ennakointityön tueksi. Uusina työmuotoina ovat käytössä työelämätoimijat yhteen kokoavat työelämäfoorumit, joissa tavoitteena ovat käytännön ratkaisut ajankohtaisiin koulutuskysymyksiin ennakointitietoa hyödyntämällä. Lisäksi pidemmän aikavälin haasteisiin pyritään löytämään ratkaisuja signaalisessiomallin avulla jolloin tavoitteena on tunnistaa alueelle tärkeitä ilmiöitä ja merkityksellistä niitä. Yritysyhteistyö on niin ikään kiinteä osa Ennakointiakatemian toimintaa. Verkosto on myös käynnistänyt ja ollut mukana laatimassa useita teemaan liittyviä kehityshankkeita.

Varsinais-Suomen Ennakointiakademia tekee kiinteää yhteistyötä maakunnan Jatkuvan oppimisen ekosysteemityön kanssa ja toimijat jakavat saman verkkosivuston ja uutiskirjeen.

Ennakointiakatemian nykyinen yhteistyösopimus oli laadittu ajalle 1.1.2021–31.12.2025. Uusi kumppanuus -ja yhteistyösopimus on valmisteltu ajalle 1.1.2026–31.12.2030 ja se astuu voimaan vuoden alussa huomioiden Lounais-Suomen elinvoimakeskuksen uutena juridisena toimijana.

Ennakointiakatemian yhteisbudjettia hallinnoidaan Varsinais-Suomen liitossa. Tämän mahdollistamiseksi kustannuspaikan 7036 voimassaoloa jatketaan ajalle 1.1.2026–31.12.2030.

Valmistelijat/lisätiedot

Tarja Nuotio, aluekehitysjohtaja
Esa Höglom, erikoisuunnittelija
etunimi.sukunimi@varsinais-suomi.fi

Ehdotus

Esittelijä: Tarja Nuotio, aluekehitysjohtaja

Maakuntahallitus päättää

1. merkitä Varsinais-Suomen Ennakointiakatemian toimintakauden 1.1.2026–31.12.2030 tiedoksi
2. jatkaa kustannuspaikan 7036 voimassaoloa vastaavasti
3. hyväksyä liiton vuosittaiseksi rahoitusosuudeksi 3 500 eur (yhteensä 17 500 eur).

Päätös

Maakuntahallitus päätti

1. merkitä Varsinais-Suomen Ennakointiakatemian toimintakauden 1.1.2026–31.12.2030 tiedoksi
 2. esittää, että työmarkkinaosapuolten osallistuminen Ennakointiakatemia 2.0 -työhön mahdollistetaan.
 2. jatkaa kustannuspaikan 7036 voimassaoloa vastaavasti
 3. hyväksyä liiton vuosittaiseksi rahoitusosuudeksi 3 500 eur (yhteensä 17 500 eur).
- Päätös tehtiin esittelijän muutetusta päätösehdotuksesta.
- Ehdotus hyväksyttiin.

§ 219

Jäsenkuntien maksuosuudet vuodelle 2026

VSLDno-2025-585

Liitteet

1 Kuntien maksuosuudet 2026

Varsinais-Suomen liiton perussopimuksen 24 §:n mukaan: "Se määrä, joka talousarvion mukaan muiden tuottojen lisäksi tarvitaan kulujen suorittamiseen, kootaan varainhoitovuoden maksuosuuksina. Jäsenkuntien maksuosuudet määräytyvät edellisenä varainhoitovuotena toimitetussa verotuksessa jäsenkunnissa määrättyjen veromäärien suhteessa. Veromäärien vertailuluku lasketaan jakamalla talousarviovuoden 1. tammikuuta laskentatilanteen mukaisen kunnallisveron ja yhteisöveron kuntaosuuden yhteenlaskettu tuotto kunnallisveroprosentilla. Maksuosuudet suoritetaan varainhoitovuoden aikana maakuntahallituksen määräämissä erissä ja määrääminä aikoina."

Maakuntavaltuuston kokouksessa 8.12.2025 hyväksymän talousarvion mukaan varainhoitovuonna 2026 jäsenkuntien maksuosuuksina kootaan yhteensä 3 899 900 euroa.

Valmistelijat/lisätiedot

Petra Määttänen, hallintojohtaja
Elena Pekonen, talouspäälikkö
Sanna Reuna, hallinnon assistentti
etunimi.sukunimi@varsinais-suomi.fi

Ehdotus

Esittelijä: Tarja Nuotio, aluekehitysjohtaja

Maakuntahallitus päättää laskuttaa jäsenkuntien vuoden 2026 maksuosuudet kahdessa erässä siten, että eräpäivät ovat 30.1.2026 ja 17.7.2026.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

§ 220

Yhteistyöpöytäkirjan valmisteleminen Ukrainan Kiovan aluehallinnon kanssa

VSLDno-2025-619

Varsinais-Suomen liittoa on lähestytty Kiovan alueelta yhteistyösuhteen solmimiseksi. Aloite yhteistyöpöytäkirjan allekirjoittamiseksi tuli Kiovan aluehallinnosta (sotilashallinto).

Esitys on solmia alueiden välillä kumppanuusyhteistyö, jonka tavoitteena on vahvistaa alueiden välistä pitkäaikaista yhteistyötä, tukea Ukrainan jälleenrakentamista sekä edistää kestävää ja vihreää kasvua yhteisten demokraattisten arvojen pohjalta. Yhteistyön valmistelussa on kontaktoitu sekä suomalaisia, että ukrainalaisia asiantuntijoita, ja suunnitelmaa on työstetty yhteistyössä eduskunnan suuren valiokunnan puheenjohtajan kanssa.

Pöytäkirjaluonnoksessa hahmotellaan laajasti tulevia yhteistyön teemoja. Yhteistyötä toivotaan lisättävän erityisesti kestävien teknologioiden tutkimus- ja kehitystyössä, sekä kaupallisilla sektoreilla, mukaan lukien mm. puhdas energia, kestävä biotalous ja bioekonomia, digitaaliset teknologiat, Kiovan alueen infrastruktuuriin jälleenrakentamisen ja kunnostamisen tuki, terveydenhuolto ja biotieteet, koulutus sekä tiede, kulttuuri ja taide, hallinnollinen yhteistyö, investoinnit ja elinkeinoyhteistyö, matkailu, ympäristö, ekologia ja kestävä kehitys, puolustusratkaisut sekä kaksoiskäyttöteknologia.

Tavoitteena on konkreettisten yhteishankkeiden edistäminen, yritysten ja tutkimusorganisaatioiden yhteistyö sekä tiedon ja hyvien käytäntöjen vaihto. Sopimus ei ole oikeudellisesti sitova, osapuolet vastaavat omista kustannuksistaan, ja yhteistyötä voidaan laajentaa yhteisellä sopimuksella. Tässä vaiheessa rahalliseen tukeen ei varauduta.

Suunnitelmana on perustaa yhteistyön edistämistä varten virallisista edustajista koostuva työryhmä, joka vastaa mahdollisten yhteishankkeiden valmistelusta ja toteutuksesta. Työryhmän tavoitteena on mm. helpottaa suoria kumppanuuksia ja kontakteja julkisen, kansalaisyhteiskunnan ja yksityisen sektorin toimijoiden välillä innovaatio- ja yritysekosysteemien yhdistämiseksi. Työryhmä tukee myös suorien kuntayhteistyösopimusten syntymistä Varsinais-Suomen ja Kiovan alueen kuntien välillä.

Valmistelijat/lisätiedot

Tarja Nuotio, aluekehitysjohtaja
Malla Rannikko-Laine, edunvalvontajohtaja
Sonja Palhus, kansainvälisten asioiden päällikkö
etunimi.sukunimi@varsinais-suomi.fi

Ehdotus

Esittelijä: Tarja Nuotio, aluekehitysjohtaja

Maakuntahallitus päättää valtuuttaa maakuntajohtajan jatkamaan valmistelua, sekä allekirjoittamaan yhteistyöpöytäkirjan.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

§ 221

Varsinais-Suomen ja Turun MAL-kaupunkiseudun liikennejärjestelmätyö vuonna 2026

VSLDno-2025-599

Liikennejärjestelmätyö on lakisääteistä ja jatkuvaa. Maakunnan liiton lakisääteisenä tehtävänä on edistää saavutettavuutta ja vastata maakunnan liikennejärjestelmäsuunnittelun yhteistyön johtamisesta. Maakunnan liiton tulee lisäksi huolehtia liikennejärjestelmäsuunnitelman yhteensovittamisesta maakunnan muiden suunnitelmien sekä valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman kanssa.

Varsinais-Suomen liitto vetää alueellista liikennejärjestelmätyötä maakunnan ja Turun MAL-kaupunkiseudun (maankäytön, asumisen ja liikenteen MAL-sopimusalue) aluetasoilla. Liitto toimii aktiivisena sisällöntuottajana sekä maakunnan että Turun MAL-kaupunkiseudun maankäytön ja liikenteen yhteistyöryhmissä. Varsinais-Suomen liitolla on Turun MAL-kaupunkiseudun jatkuvan liikennejärjestelmätyön yhteistyöryhmän sekä Varsinais-Suomen liikennejärjestelmäsuunnitelman seurantaryhmän vetovastuu.

Maakuntahallitus hyväksyi helmikuussa 2025 Varsinais-Suomen liikennejärjestelmäsuunnitelman, jossa kuvataan alueen yhteinen näkemys liikennejärjestelmän kehittämisestä. Suunnitelmassa määritellään asukkaiden ja elinkeinoelämän tulevaisuuden kannalta keskeiset kehittämistarpeet ja priorisoidut kärkihankkeet, joiden toteutumista edistetään valtion, kuntien ja sidosryhmien yhteistyönä. Suunnitelma laadittiin tiiviissä yhteistyössä kuntien ja alueen muiden toimijoiden (ml. ELY, Föli, satamat, lentoasema, kuljetusyrittäjät, kauppakamari) kanssa.

Varsinais-Suomen liikennejärjestelmän Euroopan laajuisella TEN-T-liikenneverkolla sijaitsevat suuret kärkihankkeet ovat

- Länsirata Turku–Helsinki osahankkeineen,
- E18 Turun kehätien nelikaistaistus Raisio–Naantali ja
- Naantalin radan sähköistys, perusparannus ja seisakkeet.

Lisäksi selvitetään Helsinki–Turku–Tukholma kiinteän yhteyden mahdollisuuksia ja vaikutuksia.

Muualla kuin TEN-T-liikennekäytävällä sijaitsevat suuret kärkihankkeet ovat

- Uudenkaupungin radan perusparannus, tasoliittymien vähentäminen ja seisakkeet,
- Toijalan radan seisakkeet ja tasoristeysten vähentäminen,
- taajamajunaliikenteen vaiheittainen käynnistäminen eri ratasuunnilla,
- vt 8 Turku–Pori parantaminen Laitilan kohdalla,
- vt 9 Lieto–Aura leveäkaistatien nelikaistaistus,
- vt 9 ohituskaistat Aura–Loimaa ja

- kt 52 Salon kohta, 2. vaihe.
- (Vt 10 kärkihankkeet/kehittämistoimet tarkentuvat ELY:n yhteysväliselvityksessä ja Turun MAL-kaupunkiseudun kaupunkiseutu- ja liikennejärjestelmäsuunnitelmissa 2026–2027.)

Keväällä 2025 käynnistyi valtakunnallinen henkilöliikennetutkimus (HLT), johon Turun MAL-kaupunkiseutu osallistuu alueellisella lisäotoksella. Tutkimuksesta saadaan tiedot muun muassa alueen matkamääristä ja kulkutapajakaumista. Tuloksia saadaan liikenteen suunnittelun ja kehittämisen tueksi vuonna 2027. Kuluneen vuoden liikennejärjestelmätyössä on ohjelmoitu joulukuussa 2024 allekirjoitetun MAL-sopimuksen liikennetoimenpiteitä, edistetty ja seurattu liikennejärjestelmäsuunnitelmien mukaisia toimenpiteitä sekä valmisteltu maakunnan liikennejärjestelmäsuunnitelmaa tarkentavan MAL-kaupunkiseudun liikennejärjestelmäsuunnitelman päivitys.

Vuonna 2026 liikennejärjestelmätyössä edistetään Varsinais-Suomen liikennejärjestelmäsuunnitelman mukaisia toimenpiteitä (ml. nimetyt kärkihankkeet) suunnittelun, yhteistyön ja aktiivisen edunvalvonnan keinoin. Alkuvuonna käynnistetään Turun MAL-kaupunkiseudun liikennejärjestelmäsuunnitelman laadinta rinnakkain jo käynnissä olevan kaupunkiseutusuunnitelman laadinnan kanssa. Suunnittelussa määritetään tavoitteet, toimenpiteet ja selvitystarpeet tulevien vuosien työhön.

Liikennejärjestelmäsuunnitelmassa huomioidaan EU:n TEN-T-asetuksen vaatimukset kestävän kaupunkiliikenteen suunnittelulle, joihin tulee vastata vuoden 2027 loppuun mennessä. Samalla luodaan pohja seuraaville MAL-sopimusneuvotteluille ja kirkastetaan MAL-kaupunkiseudun edunvalvonnan kärjet valtion suuntaan. MAL-sopimuksen liikennetoimenpiteitä edistetään ja seurataan seudullisessa yhteistyössä, jota tehostetaan ja uudelleenorganisoidaan vuoden 2026 aikana.

Varsinais-Suomen liitto osallistuu roolissaan laajasti maakunnan liikennejärjestelmän kehittämistä koskevaan yhteistyöhön eri hanke-, ohjaus- ja yhteistyöryhmien toiminnan kautta. Yhteistyö ulottuu myös yli aluerajojen: liitto keskustelee muiden maakuntien liikennesuunnittelijoiden, valtion liikennetoimijoiden sekä kansainvälisten kumppaneiden kanssa siitä, miten Varsinais-Suomelle tärkeitä toimenpiteitä voidaan parhaiten edistää.

Turun MAL-kaupunkiseudun jatkuvan liikennejärjestelmätyön vuoden 2026 kokonaisbudjetti on 221 000 euroa. Varsinais-Suomen liiton osuudeksi liikennejärjestelmätyön vuoden 2026 kustannuksista on esitetty 40 000 euroa. Muut rahoittajatahot ovat Turun kaupunkiseudun 13 kuntaa, Lounais-Suomen elinvoimakeskus ja Väylävirasto, joita liitto laskuttaa sovitun kustannusjaon mukaisesti. Liikenne- ja viestintävirasto Traficom in mahdollinen rahoitus sovitaan erikseen selvitystarpeiden pohjalta. Budjetti ja kustannusjako on hyväksytty MAL-ohjausryhmässä 26.11.2025.

Valmistelijat/lisätiedot

Heidi Saaristo-Levin, suunnittelujohtaja

Salla Murman, erikoissuunnittelija, liikennejärjestelmätyö
etunimi.sukunimi@varsinais-suomi.fi

Ehdotus

Esittelijä: Tarja Nuotio, aluekehitysjohtaja

Maakuntahallitus päättää

1. osallistua Turun MAL-kaupunkiseudun liikennejärjestelmätyön vuoden 2026 kustannuksiin 40 000 eurolla (alv 0 %)
2. käyttää liikennejärjestelmätyölle liiton kirjanpitoon aiemmin perustettua, omakatteista, kustannuspaikkaa (7011 V-S ja Turun seudun liikennejärjestelmätyö)
3. että Varsinais-Suomen liiton suunnittelujohtaja allekirjoittaa hankkeeseen liittyvät sopimukset ja sitoumukset.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

§ 222

Asiantuntijalausunto valtioneuvoston kirjelmästä ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi Verkkojen Eurooppa -välineen perustamisesta vuosiksi 2028–2034

VSLDno-2025-579

Oheismateriaali

1 U_52+2025

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta on pyytänyt Varsinais-Suomen liiton kirjallista asiantuntijalausuntoa 19.11.2025 mennessä koskien Valtioneuvoston kirjelmää eduskunnalle ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi Verkkojen Eurooppa -välineen perustamisesta vuosiksi 2028–2034, asetuksen (EU) 2024/1679 muuttamisesta ja asetuksen (EU) 2021/1153 kumoamisesta. Lisäksi liikenne- ja viestintävaliokunta pyysi asiantuntijaa kuultavaksi 20.11.2025.

Maakuntahallitus on kokouksessaan 20.10.2025 hyväksynyt Varsinais-Suomen liiton kannanoton EU:n tulevaan monivuotiseen rahoitusesitykseen 2028–2034 ja siihen liittyviin Suomen kantoihin eli niin kutsuttuun E-kirjelmään, jonka valtioneuvosto on valmistellut. E-kirjeellä informoitiin eduskuntaa edellä mainitusta komission tiedonannosta sekä rahoituskehyskokonaisuuteen kytkeytyvistä Suomen ensivaiheen kannoista. Lausunto annetaan valtioneuvoston valmistelemaan U-kirjelmään, joka täsmentää Suomen kantoja aiemmasta Verkkojen Eurooppa (CEF) -välineen osalta. CEF on keskeinen EU-tason rahoitusväline, josta rahoitetaan merkittävien infrastruktuurihankkeiden toteuttamista.

Oheismateriaalina on Valtioneuvoston kanslian valmistelema U 52/2025 vp U-kirjeluonnos.

Valmistelijat/lisätiedot

Malla Rannikko-Laine, edunvalvontajohtaja
Miika Tiainen, edunvalvonnan erikoissuunnittelija
etunimi.sukunimi@varsinais-suomi.fi

Ehdotus

Esittelijä: Tarja Nuotio, aluekehitysjohtaja

Maakuntahallitus merkitsee tiedoksi liikenne- ja viestintävaliokunnalle 19.11.2025 annetun asiantuntijalausunnon Valtioneuvoston kirjelmästä eduskunnalle ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi Verkkojen Eurooppa -välineen perustamisesta vuosiksi 2028–2034:

Taustaa

CEF on keskeinen EU-tason rahoitusväline, joka täydentää kansallista budjettirahoitusta ja mahdollistaa merkittävien infrastruktuurihankkeiden toteuttamisen. Komission esityksessä CEF-välineen budjetti kasvaisi huomattavasti

noin 72 miljardiin euroon, josta liikenteen osuus on noin 46 miljardia euroa (vuoden 2025 hinnoin). Sotilaallisen liikkuvuuden hankkeiden rahoitus kasvaa suhteellisesti eniten, mutta myös muihin liikennehankkeisiin varatun rahoituksen kasvu on merkittävää. Jatkossa CEF-ohjelma painottuisi nykyisestä poiketen selvästi rajat ylittävien hankkeiden edistämiseen ja sotilaalliseen liikkuvuuteen. Komission mukaan TEN-T-ydinverkon ja laajennetun ydinverkon kansalliset liikennehankkeet tulisi jatkossa rahoittaa aluekehitysresurssein kansallisen ja alueellisen kumppanuussuunnitelman kautta.

Ohjelman painopisteet eli rajat ylittävät yhteydet ja sotilaallinen liikkuvuus ovat perusteltuja, mutta niiden yksipuolinen korostaminen voi johtaa Suomen maantieteellisten erityisolosuhteiden jäämiseen huomioimatta. Suomi on liikenteen osalta saari: meillä on lännessä pitkä meriraja ja idässä maaraja hyökkäyssotaa käyvän valtion kanssa. Maayhteydet muihin EU-maihin ja yhteistyökelpoisiin kolmansiin maihin ovat rajatut: käytännössä komissio on tunnistanut CEF-esityksessään yhden tällaisen yhteyden (ns. Botnian käytävän Uumaja-Luulaja-Oulu -osuus). CEF:n rajautuminen pelkästään rajat ylittäviin hankkeisiin ja sotilaalliseen liikkuvuuteen on Suomen kannalta ongelmallista, sillä se voi tarkoittaa Suomen saavutettavuuden ja kilpailukyvyn heikkenemistä suhteessa eurooppalaisiin kilpailijoihin ja ennen kaikkea Suomen kokonaisuannon pienenemistä nykytasosta.

Varsinais-Suomen näkemyksen mukaan TEN-T-verkon puuttuvien yhteyksien loppuunsaattaminen ja verkon täydentäminen on välttämätöntä. Alueemme on portti Eurooppaan, ja liikennejärjestelmämme palvelee huoltovarmuuskriittisellä tavalla sekä kansallisia että kansainvälisiä kuljetusketjuja. Erityisesti rakentamisvaiheeseen siirtyvä Länsirata ja kiinteä yhteys Turku-Tukholma ovat strategisia hankkeita, jotka parantavat Suomen saavutettavuutta ja kilpailukykyä ja vahvistavat unionin kokonaisturvallisuutta.

Strategisesti merkittävät kansalliset hankkeet ovat edellytys tuleville rajat ylittävälle yhteyksille. Jos näitä hankkeita ei huomioida CEF-rahoituksessa, vaarana on, että Suomi jää EU:n liikenneinvestointien ulkopuolelle ja etäisyys muuhun Eurooppaan kasvaa entisestään.

Suomen on siis myötävaikutettava siihen, että Suomen osalta rajat ylittäviksi ja siten rahoituskelpoisiksi voitaisiin määritellä kansalliset, eurooppalaiselta lisäarvoltaan merkittävät hankkeet, jotka edesauttavat TEN-T-liikenneverkon valmiiksi saattamista ja linkittyvät TEN-T-kaupunkisolmuihin. Kyseeseen voisi tulla esimerkiksi kansallinen poikkeus, jonka kautta Suomi varmistaisi, että hankkeidemme edellytykset kilpailla liikenteen EU-rahoituksesta ovat tasa-arvoiset suhteessa muihin EU-maihin. Käytännössä muutos parantaisi esimerkiksi TEN-T-verkkoon kuuluvan Länsiradan kelpoisuutta merkittävälle CEF-rahoitukselle, joka keventäisi hankkeen kansallista kustannusosuutta ja parantaisi Suomen kokonaisuantoa. Olisi myös perusteltua, että aikaisemmilla CEF-kausilla tukea saaneet hankkeet saatettaisiin valmiiksi CEF-tuen avulla.

Kannanotot U-kirjelmän linjauksiin

Suomen kanta CEF-välineeseen on U-kirjelmässä täydentynyt hyvään suuntaan. Varsinais-Suomen liitto tukee valtioneuvoston kantaa CEF-rahoituksen ohjaamisesta vaikuttavimpiin kohteisiin. Pidämme myös valtioneuvoston kantaa sotilaallisen liikkuvuuden painotuksesta hyvänä. Olisi järkevää, että EU-rahoitusta ohjattaisiin puolustuksen ja turvallisuuden kannalta kriittisimpien puutteiden korjaamiseen EU:n määrittelemien sotilaallisen liikkuvuuden käytävien ohella myös laajemmin TEN-T-verkossa. Valtioneuvoston näkemys TEN-T verkon haavoittuvimpien kohtien varmentamisesta esimerkiksi kiertoreittien avulla ja sen CEF-rahoituskelpoisuudesta huolehtiminen on myös järkevää.

On ymmärrettävää, että muuttuneessa turvallisuustilanteessa rahoitusta kohdennetaan puolustuksen ja huoltovarmuuden kannalta kriittisiin kohteisiin. Samalla on kuitenkin varmistettava, että rahoitus ei rajaa pois TEN-T-verkon kansallisia hankkeita, jotka ovat välttämättömiä Suomen saavutettavuuden ja kilpailukyvyn kannalta. On tärkeää huomioida, että ydinverkon ja laajennetun ydinverkon valmistumisen määräajat 2030 ja 2040 ovat jatkossakin voimassa, ja on kansallinen etu, että ydinverkolla ja laajennetulla ydinverkolla sijaitsevat merkittävät hankkeet ovat edelleen CEF-tukikelpoisia.

Olemme tyytyväisiä siihen, että valtioneuvoston kannassa on tunnistettu Suomen erityisolosuhteet, kuten maayhteyksien vähyys muuhun Eurooppaan. Komissiolta on edellytettävä, että Suomen kannalta kriittisten, laajennetun ydinverkon kansallisten hankkeiden CEF-rahoituskelpoisuus turvataan, viime kädessä esimerkiksi jäsenvaltiokohtaisella poikkeamalla, jossa rajat ylittävien hankkeiden määritelmää laajennetaan. Tämä takaisi hankkeillemme tasaveroisesti mahdollisuudet kilpailla liikenteen EU-rahoituksesta ja vahvistaisi edellytyksiä tulevaisuuden rajat ylittävillä hankkeilla, kuten kiinteä Turku-Tukholma -yhteydelle.

Varsinais-Suomen liitto pitää hyvänä valtioneuvoston kantaa siitä, ettei ole riittävää, että CEF-esityksen rajat ylittävät yhteydet listaavassa liitteessä Suomen ainoaksi rajat ylittäväksi yhteydeksi tunnistetaan Uumaja-Luulaja-Oulu-yhteys. Suomen tulee pyrkiä täydentämään liitteessä esitettyä listaa esittämällä, että siihen lisätään keskeiset, laajennetun ydinverkon pullonkauloja purkavat hankkeet kuten Länsirata.

Varsinais-Suomen liitto pitää valtioneuvoston tapaan tärkeänä sitä, että asetusehdotuksen liitteessä rajat ylittävinä yhteyksinä huomioidaan myös eurooppalaiset merialueet sekä TEN-T-satamat. Kansalliset TEN-T satamiin johtavat hankkeet tulee nähdä rajat ylittävinä yhteyksinä. Sotilaallisen liikkuvuuden rahoituksen tehokas hyödyntäminen Suomessa edellyttää rahoituskriteerien tarkistamista satamien laituripituuden ja syväyksen osalta. Sotilaallisen liikkuvuuden rahoitus ei nykyisillä kriteereillä ole esimerkiksi merkittävien tavara- ja matkustajasatamien (Turku ja Naantali) ulottuvissa.

Jos Suomelle keskeiset, TEN-T-ydinverkon ja laajennetun ydinverkon liikennehankkeet rajautuvat CEF-ohjelman ulkopuolelle, pidämme välttämättömänä niiden sisällyttämistä Suomen kansalliseen ja alueelliseen kumppanuussuunnitelmaan, sillä liikennehankkeet ovat kenties kriittisin Suomen kilpailukyvyn ja huoltovarmuuden vahvistamisen osatekijä. Tämä ei kuitenkaan olisi hyvä ratkaisu Suomen

kokonaissaannon kannalta ja sillä olisi myös kielteisiä vaikutuksia muille sektoreille, joiden rahoitustarpeita suunnitelman kautta halutaan kattaa.

Yhdymme valtioneuvoston kantaan myös siltä osin, että EU-rahoitusta on järkevää ohjata myös jatkossa liikenteen vähähiilistämiseen ja käyttövoimamurroksen edistämiseen. TEN-T-verkon kehittäminen tukee EU:n ilmastotavoitteita ja vähähiilistä liikennettä, sillä raideliikenteen osuuden kasvattaminen on keskeinen keino päästöjen vähentämiseksi.

Seuraavalla rahoituskaudella luodaan pohjaa kiinteälle länsiyhteydelle

Varsinais-Suomen liitto painottaa, että seuraavan kehyskauden (2028–2034) CEF-rahoitusta on tarkasteltava strategisesti myös siltä kantilta, miten se voi palvella tulevaisuuden visiota nopeiden yhteyksien verkottuneesta Pohjolasta, johon muodostuvat ylijärjestykset vahvistavat ja kirittävät koko Euroopan kilpailukykyä, osaamista ja edelläkävijyyttä kriittisillä sektoreilla.

Varsinais-Suomen liiton visiossa Länsirata-hanke linkittyy vahvasti Helsinki-Turku-Tukholma-yhteyskäytävään. Tavoitteenamme on, että käytävä tullaan tunnistamaan niin kansallisesti kuin unionin tasolla kriittiseksi rajat ylittäväksi yhteydeksi. Yhteys Turusta Tukholmaan on Suomen historiallisesti ja kaupallisesti tärkein sekä suoriin ja turvallisiin reitti Eurooppaan. Kiinteä Helsinki-Tukholma-yhteys tulee lisätä TEN-T-karttaan TEN-T-asetuksen seuraavassa päivityksessä, mikä puolestaan mahdollistaa hankkeen CEF-tukikelpoisuuden viimeistään vuonna 2035 alkavalla rahoituskaudella.

Päätös

Edunvalvontajohtaja Malla Rannikko-Laine esitteli asian.

Ehdotus hyväksyttiin.

§ 223

Asiantuntijalausunto pitkän aikavälin ilmastosuunnitelman luonnoksesta

VSLDno-2025-563

Liitteet

1 Liite 1 lausuntoon Pitkän aikavälin ilmastosuunnitelman luonnoksesta

Työ- ja elinkeinoministeriö pyytää lausuntoja Suomen kansallisen pitkän aikavälin ilmastosuunnitelman luonnoksesta 23.11.2025 mennessä (VN/1453/2025). Aikataulun vuoksi se annetaan Varsinais-Suomen liiton maakuntajohtajan lausuntona. Lausuntopyynnön painopiste on toimialakohtaisissa etenemisvaihtoehdoissa sekä kehitysnäkymissä siitä, millä menetelmillä päästövähennyksiä ja nieluja vahvistetaan.

Tausta

Pitkän aikavälin ilmastosuunnitelma perustuu ilmastolakiin (423/2022), joka määrittää ilmastopolitiikan tavoitteet ja seurannan. Valtioneuvosto hyväksyy suunnitelman vähintään kerran 10 vuodessa. Suunnitelman pohjana ovat KEITO-hankkeen skenaariot, jotka kuvaavat päästöjen ja poistumien kehitystä vuoteen 2055. Ne eivät ole ennusteita, vaan vaihtoehtoisia tulevaisuuskuvia. Katso kuvaus skenaarioista lausunnon liitteessä 1.

Ilmastopolitiikan asiakirjakokonaisuuksiin kuuluvat myös Kansallinen energia- ja ilmastostrategia ja keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelma, joiden luonnoksista Varsinais-Suomen liitto lausui niin ikään hiljattain elokuussa 2025.

Ilmastotavoitteet

Suunnitelma tarkastelee KEITO-skenaarioiden pohjalta, miten eri toimialat voivat edetä kohti ilmastolain mukaisia päästövähennystavoitteita ja vuoden 2035 hiilineutraaliustavoitetta. Lisäksi arvioidaan pitkän aikavälin kehitystä päästövähennys- ja nielumenetelmien osalta. Kansallisen ilmastolain asettamat kasvihuonekaasujen päästötavoitteet ovat seuraavat vuoden 1990 päästöihin verrattuna:

- -60 % vuoteen 2030
- -80 % vuoteen 2040
- vähintään -90 % vuoteen 2050 mennessä.
- Ilmastotaseen hiilineutraalius eli päästöjen ja poistojen (nielujen) summan 0-taso tulee saavuttaa vuonna 2035.

Tulevaisuusskenaariot suunnitelman taustalla

Keito-skenaarioiden mukaan pitkän aikavälin päästötavoitteet toteutuvat muissa, paitsi Suomi edellä (FIN) skenaariossa. Ilmastotaseen osalta Suomen tulisi saavuttaa hiilineutraalius jo vuonna 2035 ja nettonegatiivisuus sen jälkeen, mikä toteutuu ainoastaan Ympäristö edellä (ENV) -skenaariossa. Yhteiskunta edellä (PPL) -skenaariossa nettonegatiiviset päästöt saavutetaan hieman vuoden 2040 jälkeen sekä Markkinat edellä ja Suomi edellä -skenaarioissa ennen vuotta 2050.

Valmistelijat/lisätiedot

Heidi Saaristo-Levin, suunnittelujohtaja
Kristina Karppi, erikoissuunnittelija
Riikka Leskinen, toimialapäällikkö
etunimi.sukunimi@varsinais-suomi.fi

Ehdotus

Esittelijä: Tarja Nuotio, aluekehitysjohtaja

Maakuntahallitus päättää merkitä tiedoksi seuraavan 25.11.2025 annetun asiantuntijalausunnon Pitkän aikavälin ilmastosuunnitelman luonnoksesta. Lausunto on jäsennetty lausuntopalvelun kysymysten mukaisesti.

1. Huomioita pitkän aikavälin ilmastosuunnitelman taustalla olevista vaihtoehtoisista skenaarioista (suunnitelman luku 2)

(Ei kommentoitavaa tästä)

2. Huomioita toimialakohtaisista etenemisvaihtoehtoista (suunnitelman luku 3)

Liikenteen toimien osalta tarkastelunäkökulma on turhan suppea siihen nähden, että liikenteen päästövähennyspaine on suuri. Esimerkiksi mahdollisuudet osoittaa joukkoliikenteen kehittämiseen merkittäviä panoksia sekä niiden toimien vaikutus erilaisten kaupunkiseutujen liikennesuoritteisiin jää vähäiselle. Lisäksi voitaisiin pohtia, onko pyöräliikenteen määrän kasvu mahdollinen, sen kuitenkin merkittävästi edistäessä myös kansanterveydellisiä tavoitteita.

Alueiden erot korostuvat myös eri skenaarioiden sisällä ja näin ollen myös alueiden erilaiset mahdollisuudet päästövähennyksiin on hyvä ottaa huomioon. Esimerkiksi kehitettävällä lähijunaliikenteellä on merkitystä Varsinais-Suomessa. Länsirata ja muut raideinvestoinnit sekä liikennejärjestelmän kehittäminen vähentävät pitkällä aikavälillä turhia päästöjä ja parantavat logistiikan tehokkuutta.

3. Huomioita kasvihuonekaasupäästöjä vähentävien ja nieluja vahvistavien menetelmien kehitysnäkymistä (suunnitelman luku 4)

Tekniset hiilinielut on nostettu suunnitelmassa kehittyvien toimenpiteiden kärkeen, siinä missä maankäyttösektorin hiilinielut käsitellään viimeisinä ja kevyemmin. Teknisten hiilinielujen, etenkin varastoimisen (BECCS) teknologiset ja taloudelliset haasteet ovat Suomessa kuitenkin edelleen merkittäviä, kuten luonnoksessa myös todetaan. Tästä huolimatta niiden kehitykseen kohdistuu suunnitelmassa kovin optimistisia odotuksia. Suunnitelma kaipaisi potentiaalin tarkempaa numeerista

kuvausta niin talteenoton teknisten mahdollisuuksien kuin myös niiden kustannusvaikutusten näkökulmista.

Biogeenisen hiilidioksidin talteenotossa ja hyödyntämisessä (BECCU) on puolestaan realistisempaa potentiaalia päästöjen hyödyntämisessä sähköpolttoaineiden tuotannossa. Varsinais-Suomessa on vireillä useita lupaavia vetyklusterin hankkeita, joissa hyödynnetään jätehuollosta ja biokaasusta talteen otettua hiilidioksidia E-polttoaineiden tuotantoon. Metanolin, ammoniakkin ja muiden vedyn johdannaisten tuotanto tukee raskaan liikenteen ja meriliikenteen sekä maatalouden päästövähennystoimia. Suunnitelmaluonnoksen kuvauksessa vetytaloudesta tuodaan myönteisten näkymien ohella avoimesti esiin myös kehitykseen liittyviä avoimia kysymyksiä, mikä on realistista. Varsinais-Suomen näkökulmasta suunnitelmaluonnoksen tulisi silti korostaa vielä enemmän vihreän siirtymän investointien edistämistä ja uusien, suoraan päästöihin vaikuttavien ratkaisujen käyttöönoton vauhdittamista.

Toisaalta suunnitelmaluonnoksessa painotetaan ydinvoiman lisäämistä sekä pieninä modulaarisina yksiköinä että suurina perinteisinä laitoksina. Kuvauksessa ei ole kuitenkaan käsitelty suurten ydinvoimaloiden taloudellista kannattavuutta, julkisen tuen tarvetta eikä niiden vaikutuksia sähkömarkkinoihin, mikä huolestuttaa etenkin muita energiasektorin yritystoimijoita myös Varsinais-Suomessa. Taloudellisen näkökulman puuttuminen heikentääkin kokonaisarviota suunnitelmaluonnoksessa.

Suunnitelmassa tuodaan lyhyesti esiin maatilojen energiaratkaisujen kehitysnäkymät osana päästövähennystoimia. Luonnoksessa mainittujen vetyyn perustuvien ratkaisuiden ja sähköistettyjen työkonien ohella maatilojen päästövähennystoimia tukevat myös biokaasuntuotannon kehittäminen sekä aurinkoenergiaratkaisuiden käyttöönotto. Maatalouden energiaratkaisuiden kehittäminen tukee sekä ilmastotavoitteita että maatalouden kilpailukykyä.

Keskeisin ilmastotoimien haaste pitkällä aikavälillä liittyy kuitenkin maankäyttösektorin, etenkin metsien kehitykseen ja siihen liittyvään epävarmuuteen. Metsien lisäksi myös turvemaiden viljelykäytöllä ja -menetelmillä on merkitystä maaperäpäästöjen ja hiilen varastojen kehittymiselle koko maan tasolla ja ilmastolain tavoitteiden saavuttamisen näkökulmasta.

4. Puuttuuko suunnitelmassa kuvattujen kasvihuonekaasupäästöjä vähentävien ja nieluja vahvistavien menetelmien joukosta joku keskeinen menetelmä (suunnitelman luku 4)?

Rakennusalan kiertotalousnäkökulma kaipaa laajempaa käsittelyä. Vaikka aihetta on lyhyesti sivuttu, sen merkitys on suurempi. Kiertotalous ulottuu laajasti aina sijoitusalojen rakennettavuudesta ja synergisyydestä, rakennuskannan tehokkaammasta hyödyntämisestä ja peruskorjauksista, rakennussuunnittelun ja urakoinnin materiaalivalintoihin sekä esimerkiksi maa-ainesten ja muiden massojen hallintaan rakennuttamisvaiheessa. Rakennusalan vähähiilisyys- ja kiertotalousmenetelmät muodostavat kokonaisuuden, joka ansaitsisi oman alalukunsa.

5. Muita huomioita pitkän aikavälin ilmastosuunnitelman luonnoksesta

Suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvio (SOVA) olisi hyvä tehdä myös Pitkän aikavälin ilmastosuunnitelmasta. Lisäksi on tarpeen huomauttaa, että kahden viikon lausuntoaika on liian lyhyt organisaatioille, joissa päätöselimet kokoontuvat noin kerran kuukaudessa.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

§ 224

Lausunto Turun MAL-kaupunkiseudun asunto- ja maapoliittisesta ohjelmasta 2026–2029

VSLDno-2025-548

Liitteet

1 Turun MAL-kaupunkiseudun asunto- ja maapoliittinen ohjelma 2026–2029, luonnos

Turun kaupunkiympäristön palvelukokonaisuus on pyytänyt lausuntoa 30.10.2025 päivätystä Turun MAL-kaupunkiseudun asunto- ja maapoliittisen ohjelman luonnoksesta vuosille 2026–2029 23.1.2026 mennessä.

Ohjelma on päivitetty versio vuonna 2022 hyväksytylle Turun kaupunkiseudun asunto- ja maapoliittiselle ohjelmalle 2022–2025.

Turun MAL-kaupunkiseudun asunto- ja maapoliittista ohjelmaa vuosille 2026–2029 on valmisteltu seudullisen maankäytön yhteistyöryhmän toimesta. Turun kaupunkiseudun MAL-ohjausryhmä päätti kokouksessaan 26.9.2025 lähettää ohjelman lausunnoille. Tavoitteena on, että lausuntokierroksen jälkeen kunnat hyväksyvät ohjelman.

Ohjelman lähtökohdaksi on tunnistettu useita tekijöitä, kuten ilmastonmuutoksen vaikutus, väestörakenteen muutos, asuntokuntien rakenne, väestönkasvun tekijät, asumistoiveet sekä asuntokannan rakenne. Asunto- ja maapolitiikan tavoitteilla pyritään yhtenäistämään MAL-kaupunkiseudun kuntien asunto- ja maapoliittisia periaatteita ja määritellään MAL-sopimuksen kirjauksen mukaisesti asuntotuotantotavoitteet. Ohjelmassa huomioidaan myös asumisen laatukysymykset.

Yhteisellä seudun asunto- ja maapolitiikalla pyritään parantamaan MAL-kaupunkiseudun elinvoimaa sekä asukkaiden sujuvaa arkea ja hyvinvointia. Tavoitteena on parantaa alueen kilpailukykyä ja varautua väestön määrän kokonaiskasvuun. Linjauksilla pyritään kestävään, kustannustehokkaaseen ja toimivaan yhdyskuntarakenteeseen. Tavoitteena on turvata eri elämäntilanteisiin ja varallisuustasoihin sopiva monipuolinen ja korkeatasoinen asuntotuotanto viihtyisässä ja turvallisessa asuinympäristössä. MAL-kaupunkiseudun yhteisen asunto- ja maapoliittisen ohjelman lisäksi kunnilla voi olla omia, tarkentavia asunto- ja maapoliittisia periaatteita.

Valmistelijat/lisätiedot

Heidi Saaristo-Levin, suunnittelujohtaja
Kaisa Äijö, maakunta-arkkitehti
etunimi.sukunimi@varsinais-suomi.fi

Ehdotus

Esittelijä: Tarja Nuotio, aluekehitysjohtaja

Maakuntahallitus päättää antaa Turun MAL-kaupunkiseudun asunto- ja maapoliittisesta ohjelmasta 2026–2029 seuraavan lausunnon:

Varsinais-Suomen liitto pitää Turun kaupunkiseudun asunto- ja maapoliittista ohjelmaa 2025–2029 merkittävänä välineenä seudullisen kehittämisen ohjaamisessa. Ohjelma tukee maakunnan strategisia tavoitteita ja vahvistaa seudun kilpailukykyä sekä vetovoimaa. Liitto pitää hyvänä uuden ohjelman rakennetta ja sen aiempaa selkeämpää kytkentää rinnakkaisiin asiakirjoihin, kuten MAL-sopimukseen 2024–2035, Rakennemalli 2035:n ja laadittavana olevaan kaupunkiseutusuunnitelmaan 2050.

MAL-sopimus muodostaa seudullisen kehittämisen strategisen rungon, ja asunto- ja maapoliittinen ohjelma konkretisoi sen linjaukset lyhyen aikavälin toimenpiteiksi. Liitto kuitenkin painottaa, että ohjelman vaikuttavuus perustuu kuntien sitoutumiseen: kuntien omat asunto- ja maapoliittiset - sekä kaavoitusohjelmat luovat perustan seudulliselle yhteistyölle ja kunnissa tehtävät päätökset varmistavat tavoitteiden johdonmukaisen toteutumisen.

Ohjelmassa todetaan, että Rakennemalli 2035:n tavoite yhdyskuntarakenteen hajautumisen ehkäisemiseksi ja tiiviin rakenteen kehityksen edistämiseksi on toteutunut hyvin. Tämä on merkittävä saavutus seudun kestävä kehityksen kannalta. Samalla on kuitenkin havaittu, että tiivistyvien alueiden rakentamisessa laatu on toisinaan jäänyt määrän jalkoihin. On hyvä, että asia on tunnistettu. Rakennetun ympäristön viihtyisyys on keskeinen tekijä alueen vetovoimalle. Asuinalueiden laatu, kaupunkitilan toimivuus ja ympäristön esteettisyys vaikuttavat suoraan siihen, kuinka houkuttelevana Varsinais-Suomi näyttääytyy asukkaille, yrityksille ja osaajille.

Lisäksi ohjelmassa on tunnistettu myös tilanne ydinkaupunkiseudun ulkopuolella, jossa tiivistäminen haja-asutusalueilta kohti taajamia ei ole toistaiseksi edennyt toivotusti. Liitto katsoo, että jatkossa on edelleen tarpeen vahvistaa taajamien houkuttelevuutta ja kehittää niitä kokonaisvaltaisesti palveluiden, liikenneyhteyksien ja viihtyisyyden näkökulmasta. Näin voidaan varmistaa, että kestävä tiivistämisen tavoitteet toteutuvat tasapainoisesti koko seudulla.

Varsinais-Suomen liitto toteaa, että ohjelman tavoitteet ja toimenpiteet tukevat tavoiteltavaa kehitystä hyvin.

Liitto toteaa myös, että Varsinais-Suomen uuden maakuntastrategia 2040+:n painotukset – vihreä siirtymä, kestävä aluerakenne ja ilmastotavoitteet, osaajien houkuttelu ja kiinnittyminen maakuntaan sekä seudullinen yhteistyö – näkyvät ohjelman periaatteissa: johdonmukaisessa maanhankinnassa, energiatehokkaassa rakentamisessa, kestävästi tiiviissä kaupunkirakenteessa ja monipuolisen sekä kohtuuhintaisen asuntotarjonnan turvaamisessa.

Varsinais-Suomen maakunnan liitto pitää asunto- ja maapoliittista ohjelmaa 2025–2029 tärkeänä työkaluna, joka tukee sekä MAL-sopimuksen toteutumista että Varsinais-Suomen maakuntastrategia 2040+:n toimeenpanoa. Ohjelman onnistuminen perustuu kuntien sitoutumiseen ja siihen, että seudulliset tavoitteet konkretisoituvat kuntien omien ohjelmien ja päätösten kautta. Lisäksi rakennetun ympäristön viihtyisyyden varmistaminen ja laadun korostaminen tiivistyvässä kaupunkirakenteessa ovat keskeisiä alueen vetovoiman ja kilpailukykyyn vahvistamisessa.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

§ 225

Lausunto Turun MAL-seudun Kaupunkiseutusuunnitelman tavoitteista

VSLDno-2025-598

Liitteet

1 TKS MAL kaupunkiseutusuunnitelman tavoitteet

Turun kaupunkiympäristön palvelukokonaisuus Turun MAL-seudun Kaupunkiseutusuunnitelma-projektissa pyytää lausuntoa 26.11.2025 päivätyistä Turun MAL-seudun Kaupunkiseutusuunnitelmalle asetettavista tavoitteista ja suunnitteluperiaatteista 23.1.2026 mennessä.

Vuonna 2024 on hyväksytty Valtion ja Turun MAL-kaupunkiseudun kuntien välinen maankäytön, asumisen ja liikenteen sopimus 2024–2035 (jäljempänä MAL-sopimus). Kaupunkiseutusuunnitelma-projekti on MAL-sopimukseen toimenpiteiksi vuosille 2024–2027 kirjattujen toimenpiteiden kohtaa 1 toimeenpaneva määräaikainen projekti MAL-seudun yhteisen suunnitelman tuottamiseen.

MAL-sopimuksen toimenpidekirjaus 1: "Kunnat päivittävät Turun MAL-kaupunkiseudun rakennemallin ja liikennejärjestelmäsuunnitelman kaupunkiseutusuunnitelmaksi, jonka pohjalta ohjelmoidaan maakuntakaavan ja yleiskaavojen tulevat päivitykset."

Suunnitelmana kaupunkiseutusuunnitelma on vapaaehtoisuuteen perustuva ylikunnallinen strateginen maankäyttösuunnitelma, jolla ei ole lainvoimaa suunnittelun ohjauksessa, mutta jota voidaan osallisten niin halutessa legitimoida sekä maakuntakaavaan että kuntakaavoihin. Suunnitelmana kaupunkiseutusuunnitelma parhaimmillaan antaa yhteisiä linjauksia seudun kuntien omaan kehittämiseen sekä alustaa seudulliselle yhteistyölle.

Turun seudulle on laadittu vastaava suunnitelma 2010-luvun alussa kuntien palvelurakenteen kehittämistyön yhteydessä. Rakennemalli 2035 -niminen suunnitelma valmistui vuonna 2012. Tämä suunnitelma on ohjannut kuntien kehitystä seudulla. Rakennemallissa esitettyjä ratkaisuja on legitimoitu Varsinais-Suomen maakuntakaavoissa sekä kuntien yleiskaavoissa. Turun seudun MAL-yhteistyö on kehittynyt Rakennemalli 2035:n toteutuksen ohjauksessa ja seurannassa. MAL-sopimuksia seudulla on laadittu vuodesta 2011 lähtien.

Kaupunkiseutusuunnitelman tavoiteasettelu on osa suunnitteluprosessia. Suunnittelutyö on käynnistynyt elokuussa 2025. Suunnitelma valmistuu loppuvuodesta 2026. Tavoitteilla ja niihin kytketyillä suunnitteluperiaatteilla linjataan suunnittelun teemoja, joihin kaupunkiseutusuunnitelmassa syvennyttään.

Tavoitevaiheen jälkeen suunnittelutyössä tarkastellaan vaihtoehtoja seudun tulevaisuuden rakenteesta. Rakennevaihtoehtoista valitaan yksi, josta kaupunkiseutusuunnitelma työstetään valmiiksi. Luonnos viimeisteltävästä vaihtoehdosta on aikataulutettu esiteltäväksi alkukesästä 2026.

Tavoitteet ja suunnitteluperiaatteet kaupunkiseutusuunnitelmalle on muodostettu työlle määritellystä laajasta tausta-aineistosta sekä suunnitteluprosessin alun vuorovaikutuksessa osallisilta tähän mennessä saadun palautteen pohjalta. Suunnittelun lähtötietoja, työn aikataulu sekä vuorovaikutussuunnitelma ovat esillä kaupunkiseutusuunnitelman verkkosivulla.

Lisätietoja: [Kaupunkiseutusuunnitelma 2050 | Turku.fi](https://www.turku.fi/kaupunkiseutusuunnitelma-2050)

Valmistelija/lisätiedot

Heidi Saaristo-Levin, suunnittelujohtaja
Kaisa Äijö, maakunta-arkkitehti
etunimi.sukunimi@varsinais-suomi.fi

Ehdotus

Esittelijä: Tarja Nuotio, aluekehitysjohtaja

Maakuntahallitus päättää antaa Turun MAL-seudun Kaupunkiseutusuunnitelman tavoitteista seuraavan lausunnon:

Kaupunkiseutusuunnitelman tarkoituksena on sovittaa yhteen seudun eri toimijoiden alueidenkäyttöön liittyviä tavoitteita. Kaupunkiseutusuunnitelmalla korvataan vuonna 2012 valmistunut Turun kaupunkiseudun rakennemalli 2035.

Kaupunkiseutusuunnitelmaa tullaan käyttämään sekä MAL-yhteistyön että maakunta- ja kuntakaavoituksen lähtökohtana. Luonteeltaan kaupunkiseutusuunnitelma on kuntien yhteinen maankäyttöstrategia.

Kaupunkiseutusuunnitelma 2050 tulee olemaan keskeinen asiakirja yhdessä Turun kaupunkiseudun liikennejärjestelmäsuunnitelman kanssa määriteltäessä valtion ja kuntien välisen MAL-sopimuksen tavoitteita ja toimenpiteitä. Seudullisten suunnitelmien ja ohjelmien kokonaisuuteen kuuluu lisäksi Turun MAL-seudun asunto- ja maapoliittinen ohjelma.

Turun kaupunkiseudun Rakennemalli 2035 on toiminut kolmentoista vuoden ajan seudun maankäytön suunnittelua ohjaavana ja yhteensovittavana asiakirjana. Mallin laadinnan aikaan vuonna 2010 seudullisen suunnittelun keskiössä oli kestävän yhdyskuntarakenteen edistäminen tiivistämällä ja tehostamalla rakentamista erityisesti joukkoliikenteen sekä kävely- ja pyöräilyvyöhykkeille. Kestävän liikkumisen edistäminen ja liikenteestä aiheutuvien päästöjen vähentäminen olivat tuolloin merkittäviä ajureita suunnittelun linjauksille.

Päästöjen vähentäminen kestävän alue- ja yhdyskuntarakenteen suunnittelun avulla on edelleen keskeinen tavoite seudullisessa suunnittelussa. Sen rinnalle on kuitenkin noussut entistä vahvemmin ilmastomuutoksen hillinnän ja sopeutumisen teemat, kuten hiilineutraaliuden edistäminen, luonnon monimuotoisuuden turvaaminen ja luontokadon pysäyttäminen.

Nykyhetken suunnittelua ohjaavat myös merkittävät demografiset muutokset Suomessa ja Varsinais-Suomessa: väestön ikääntyminen, luonnollisen väestönkasvun hidastuminen, maahan- ja maassamuuton kasvava merkitys seudun väestönkehityksessä sekä kaupungistumiskehityksen jatkuminen. Näiden ilmiöiden huomioiminen on välttämätöntä, jotta kaupunkiseudun kehitys on tasapainoista, kestävä ja tulevaisuuden tarpeisiin vastaavaa.

Kaupunkiseutusuunnitelma 2050:n valmistelua edelsi Rakennemalli 2035:n toteuma-arviointi, jonka mukaan seudun kasvu on ollut vahvaa, mutta samalla keskittynyttä ja osittain epätasaisesti jakautunutta. Asuntotuotantoa on toteutettu tavoitteiden mukaisesti joukkoliikennevyöhykkeille ja keskusta-alueille, mutta asuntokokojakauma on paikoin yksipuolistunut pieniin asuntoihin. Tiivistämisen ja tehostamisen painottaminen on osaltaan siirtänyt painopistettä määrällisiin tavoitteisiin, jolloin rakennetun ympäristön laadulliset näkökulmat ovat jääneet vähemmälle huomiolle.

Joukkoliikenteen käyttö on lisääntynyt, mutta kestävän liikkumisen osuus ei ole kasvanut tavoitellusti. Yksityisautoilu on edelleen merkittävä liikkumismuoto, ja autovyöhykkeellä asuvien osuus on suuri. Keskustojen kehittäminen on lisännyt vetovoimaa, mutta samalla palvelut ja toiminnot ovat keskittyneet. Ydinalueiden tiivistyminen on vähentänyt viheralueita, kun taas saaristossa väestö on vähentynyt, vaikka alueen vetovoima loma-asumisessa ja matkailussa on vahvistunut.

Rakennemalli 2035:n tavoitteissa on seudullisella yhteistyöllä saavutettu monia merkittäviä onnistumisia. Erityisesti henkilö- ja logistisen saavutettavuuden parantamiseksi on edetty huomattavasti, ja TEN-T-verkon ja tärkeiden yhteysvälien toteuttamiseen liittyvät raide- ja tiehankkeet ovat olleet keskeisiä edistysaskeleita. Näillä hankkeilla on toteutuessaan suuri vaikutus koko maakunnan kestävän aluerakenteen kehittämiseen, vetovoimaisuuteen ja kilpailukykyyn.

Samalla toteuma-arvioinnissa nousi esiin tärkeitä huomioita uuden kaupunkiseutusuunnitelman laatimiseksi. Tavoitteita on lisäksi valmisteltu laajapohjaisissa työpajoissa. Näiden huomioiden ja keskustelujen avulla on tavoitteita ja suunnitteluperiaatteita tarkennettu.

Kaupunkiseutusuunnitelman tavoitteet ja suunnitteluperiaatteet on kuvattu liitteessä. Tavoitteet tukevat hallittua ja kestävästä väestönkasvua (1–1,5 % vuosittain) sekä viherrakenteen ja luonnon monimuotoisuuden tasavertaista asemaa suunnittelun lähtökohtana. Suunnitelma edistää elinkeinotoimintojen kestävästä sijoittumisesta aluerakenteessa huomioiden alueiden ominaisuudet ja luo edellytykset 50 000 uuden työpaikan syntymiselle. Lisäksi tavoitteena on historiallisten ja kulttuuristen arvojen kestävä hyödyntäminen osana hyvinvoinnin ja elinvoiman kehittämistä.

Suunnitelma korostaa kestävästä liikkumisesta sekä seudun kansallista ja kansainvälistä saavutettavuutta. Elämänlaadun parantamiseksi pyritään toteuttamaan viihtyisiä ja turvallisia asuinympäristöjä, jotka vastaavat muuttuviin asumistarpeisiin. Lisäksi sitoudutaan resurssiviisaaseen kehittämiseen, jotta asetetut tavoitteet saavutetaan ja varaudutaan epävarmuuksiin. Suunnitelman toteutumisesta seurataan jatkuvasti, ja seudullinen yhteistoiminta on keskeinen osa prosessia.

Varsinais-Suomen liitto on osallistunut tiiviisti seudulliseen yhteistyöhön maankäytön ja asumisen tavoitteiden määrittelyssä. Liitto toimii myös seudullisen liikennejärjestelmätöön vastuullisena koordinoijana ja yhteistyön vetäjänä.

Turun MAL-kaupunkiseudun liikennejärjestelmäsuunnitelma päivitetään rinnakkain kaupunkiseutusuunnitelman laadinnan kanssa. Aluerakenteen kehittämistarpeista voi nousta liikkumiseen vaikuttavia tavoitteita, joita liikennejärjestelmäsuunnittelu tarkoittaa – ja vastaavasti liikennejärjestelmän ratkaisut ohjaavat maankäyttöä. Liikennejärjestelmäsuunnitelmassa määritellään lopulta keinot, joilla liikenteen kysyntään vastataan parhaalla mahdollisella tavalla. Liikennejärjestelmästä tunnistettuja keskeisiä, myös maankäytössä ratkaistavia kysymyksiä ovat muun muassa alueiden kytkeytyminen toisiinsa joukkoliikenteellä raideliikenne mukaan lukien, Turun MAL-kaupunkiseudun itäosan tieverkon kysymykset, raskaan liikenteen levähdysalueet ja jakeluinfra sekä omin lihasvoimin liikkumisen mahdollistava kaupunkirakenne.

Varsinais-Suomen liitto katsoo, että Turun kaupunkiseutusuunnitelma 2050:n tavoitteet vastaavat hyvin ajassa muuttuneisiin seutusuunnittelun tarpeisiin. Suunnitelmassa on tunnistettu keskeiset nykyhetken ja tulevaisuuden ilmiöt, kuten ilmastonmuutoksen hillintä ja sopeutuminen, luonnon monimuotoisuuden turvaaminen, demografiset muutokset sekä kaupungistumisen jatkuminen. Näiden rinnalla korostuvat resurssiviisas kehittäminen, kestävä liikunnan edistäminen ja monipuoliset asumisratkaisut, jotka tukevat elämänlaatua ja seudun vetovoimaa.

Tulevan suunnitelman merkitys Varsinais-Suomen elinvoiman ja kilpailukykyyn edistämässä on huomattava. Pitkäjänteinen seudullinen yhteistyö ja suunnitelman tavoitteet luovat vahvan perustan tasapainoiselle, kestävästi kehittyvälle ja houkuttelevalle kaupunkiseudulle, joka vastaa sekä nykyisiin että tuleviin haasteisiin.

Turun kaupunkiseutu on ominaispiirteiltään erityinen historiansa, jokilaaksojensa ja merellisyytensä ansiosta. MAL-seutuun kuuluu tiiviitä ja kerrostuneita kaupunkialueita, maaseutumaisia taajamia sekä saariston siltojen kautta kytkeytyviä keskuksia ja monipuolisia työpaikka-alueita. On tärkeää, että tavoitteet ja tuleva suunnitelma tunnistavat tasapainoisesti seudun alueiden erityiset piirteet ja vahvuudet. Yhteistyön merkitys korostuu suunnittelun edetessä, kun tehdään valintoja ja punnitaan keinoja tavoitteiden saavuttamiseksi.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

§ 226

Varsinais-Suomen liiton lausunto maa- ja metsätalousministeriön asetuksesta susikiintiöksi

VSLDno-2025-596

Maa- ja metsätalousministeriö on pyytänyt Varsinais-Suomen liiton lausuntoa asetusluonnoksesta alueellisen kiintiön nojalla sallittavasta suden metsästyksestä metsästysvuonna 2025–2026. Lausunto on pyydetty toimittamaan ministeriön kirjaamoon tai Lausuntopalvelun kautta 18.12. mennessä.

Esityksen taustalla on EU:n luontodirektiivin muutos suden (*Canis lupus*) suojeluaseman osalta. Direktiivissä susi siirrettiin tiukasti suojeltujen lajien liitteestä IV liitteeseen V, jonka lajit eivät ole yhtä tiukasti suojeltuja kuin liitteen IV lajit. Luontodirektiivi lähtökohtaisesti sallii liitteen V lajien metsästyksen. Jäsenvaltioiden on saatettava direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset voimaan viimeistään 15.1.2027.

Suomessa elää Luonnonvarakeskuksen arvion mukaan noin 430 sutta. Kannan on arvioitu olevan kasvussa. Maaliskuuta 2025 koskeva kanta-arvio on 46 % suurempi kuin maaliskuun 2024 koskeva arvio. Kiintiömetsästyksellä pyritään hallitsemaan ja pysäyttämään susikannan kasvu. Maa- ja metsätalousministeriö on pitänyt suotuisana suden suojelutason viitearvona 273 sutta.

Maakuntahallitus antoi 20.10.2025 liiton lausunnon luonnoksesta laiksi metsästyslain muuttamisesta. Lakiesityksessä poistettaisiin säännös suden ympärivuotisesta rauhoittamisesta. Nyt annettavalla asetusluonnoksella täydennetään lain 10 §:ää, jonka mukaan alueellisen kiintiön nojalla sallittavaa metsästyksen vuotuista saalismäärää voidaan rajoittaa ja antaa tarkempia säännöksiä alueesta, jota rajoitus koskee. Suden metsästys on edelleen mahdollista myös vahinkoperusteisen poikkeusluvan nojalla. Vahinkoperusteiset poikkeusluvut ja DNA-selvityksellä todetut koirasudet eivät vähennä esitettyä kiintiötä.

Asetusluonnoksessa esitetään valtakunnallista sadan suden metsästyskiintiötä poronhoitoalueen ulkopuolelle metsästysvuonna 2025–2026. Kiintiö jaettaisiin 16 eri kiintiöalueeseen, joilla susien metsästys olisi aikajaksolla mahdollista. Ehdotuksen perusteella kiintiöalueilla sijaitsevat laumat poistettaisiin kahta laumaa lukuun ottamatta kokonaan. Alueista kaksi sijoittuu Varsinais-Suomeen (Aura–Paimio ja Kustavi). Näiltä alueilta voitaisiin metsästää yhteensä 20 sutta. Myös Humppilan reviiri (8 sutta) ulottuu osin Varsinais-Suomen puolelle. Ehdotus perustuu Suomen riistakeskuksen ehdotukseen. Asetuksen on tarkoitus tulla voimaan vuoden alusta, kun metsästyslain ja valtioneuvoston asetukset ovat hyväksytyt.

Valmistelijat/lisätiedot

Malla Rannikko-Laine, edunvalvontajohtaja

Miika Tiainen, erikoissuunnittelija
Timo Juvonen, erikoissuunnittelija
etunimi.sukunimi@varsinais-suomi.fi

Ehdotus

Esittelijä: Tarja Nuotio, aluekehitysjohtaja

Maakuntahallitus päättää antaa seuraavan lausunnon:

Varsinais-Suomen liitto pitää perusteltuna sitä, että tiheimmälle kanta-alueelle kohdistuu huomattavin osa sallittavasta suden metsästyskiintiöstä. Arviolta noin puolet Suomen susista elää Lounais-Suomessa. Varsinais-Suomen susitiheys on korkea: reviirit kattavat koko maakunnan alueen ja yksittäisten reviirien pinta-alat ovat pienentyneet runsaan ravintotilanteen vuoksi. Lounais-Suomessa susikannan kasvu on ollut nopeaa, ja alueella esiintyy konflikteja kotieläinvahinkojen ja turvallisuushuolien vuoksi.

Varsinais-Suomen liitto pitää tärkeänä, että asetuksen mukainen kiintiö perustuu ajantasaisiin kanta-arvioihin ja tieteelliseen tietoon kannan koosta ja susien käyttäytymisestä, EU:n ja kansallisen lainsäädännön velvoitteisiin, suotuisan suojelutason turvaamiseen sekä alueelliseen joustavuuteen, jotta kiintiö kohdentuu juuri niille alueille, joissa vahinkoja on ollut eniten. Kiintiön tulee mahdollistaa ongelmayksilöiden ja laumojen poistaminen, mutta sen ei tule johtaa laumojen laajamittaiseen hajoamiseen, sillä se voi lisätä häiriökäyttäytymistä ja vahinkoja.

Varsinais-Suomen liitto pitää kannatettavana tavoitetta saada aikaan kannanhoidon pitkäaikainen ja kestävä ratkaisu. Suden kestävällä kannanhoidolla tulee voida hallita susista aiheutuvia haittoja siten, että susi pysyy samalla elinvoimaisena ja osana Suomen luontoa. Lounais-Suomessa alueellinen olosuhde poikkeaa huomattavasti koko Suomen susitilanteesta, mikä tulee huomioida metsästyskiintiöiden kohdentamisessa.

Päätös

Konsta Weber ehdotti lausunnon toiseen kappaleeseen lisättäväksi, että kiintiön kohdentamisessa tulee ensisijaisesti varmistaa, että metsästys kohdistuu todennettuihin ongelmayksilöihin ja -laumoihin, eikä yleiskiintiön puitteissa poisteta vahinkoja aiheuttamattomia susia ennen näitä. Ehdotus raukesi kannattamattomana.

Ehdotus hyväksyttiin.

§ 227

Lausunto ampumaratalain ja ympäristönsuojelulain muuttamisesta

VSLDno-2025-571

Sisäasiainministeriö on 2.12.2025 saapuneella kirjeellään pyytänyt maakunnan liiton lausuntoa hallituksen esityksestä ampumaratalain ja ympäristönsuojelulain muuttamisesta sekä valtioneuvoston asetuksesta valtioneuvoston ohjesäännön 15 ja 24 § muuttamisesta.

Hallituksen tavoitteena on sujuvoittaa ampumaratoja koskevia ympäristölupaprosesseja sekä lainsäädäntöä. Ulkoampumaratojen määrän tavoite on noin 1 000 ampumarataa vuosikymmenen loppuun mennessä. Painopiste on kivääri- ja toiminnallisten ratojen riittävässä määrässä koko maassa.

Hallitusohjelmakirjauksen toteuttamiseksi sisäministeriö asetti hankkeen ampumaratojen toiminnan turvaamiseksi ja uusien ampumaratojen perustamisen edistämiseksi. Hankkeen tehtävänä on muun muassa esittää keinoja millä Suomen ampumaratojen toiminta voidaan turvata ja toisaalta edistää uusien ampumaratojen perustamista ottaen huomioon alueellisten tarpeiden lisäksi keskeisten maanpuolustus-, reserviläis-, ampumaurheilu-, ja metsästysjärjestöjen sekä viranomaisten tarpeet. Lisäksi toimeksiantona on tehdä ehdotuksia ympäristölupaprosessien sujuvoittamiseksi.

Ehdotetulla muutoksella olisi tarkoitus yksinkertaistaa lupamenettelyä ja osaltaan edistää tuhannen ampumaradan tavoitteen toteutumista. Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi ampumaratalakia ja ympäristönsuojelulakia. Ampumaratojen käytöstä aiheutuvan ympäristön pilaantumisen ehkäisemistä, pohjaveden pilaantumisen estämistä sekä ampumaradasta omaisuudelle ja terveydelle aiheutuvan haitan ehkäisemistä koskevat säännökset ehdotetaan sisällytettäväksi pääosin ampumaratalakiin. Ampumaratalaki olisi ampumaratojen osalta sekä turvallisuutta että ympäristönsuojelua koskeva laki.

Ehdotuksella siirrettäisiin ampumaratoja koskevat ympäristönsuojelulain lupa- ja valvontaviranomaistehtävät sekä lain nojalla tehtävien ilmoitusten käsittely nykyisiltä lupaviranomaisilta eli pääosin kunnilta ampumarataluvat ja ampumaratalain nojalla tehtävät ilmoitukset käsittelevälle viranomaiselle. Se toimisi myös valvontaviranomaisena. Ampumaratalaissa ja sen nojalla annettavissa alemmanasteisissa säännöksissä määriteltäisiin nykyistä tarkemmin ne päästöjen rajoittamista vaatimukset, joiden täyttyessä ampumarata voidaan ottaa käyttöön pohjavesialueiden ulkopuolella. Lupa voitaisiin antaa tai ilmoitus hyväksyä, kun ampumaradan ylläpitäjä noudattaa parhaita käyttökelpoisia tekniikoita ja mallinnettu melu alittaa asetetut raja-arvot.

Sisäministeriö pyytää jakelussa mainittuja lähettämään lausuntonsa viimeistään 23.12.2025 lausuntopalvelu.fi kautta.

Valmistelija/lisätiedot

Tarja Nuotio, aluekehitysjohtaja
etunimi.sukunimi@varsinais-suomi.fi

Ehdotus

Esittelijä: Tarja Nuotio, aluekehitysjohtaja

Maakuntahallitus päättää antaa ampumaratalain ja ympäristönsuojelulain muuttamisesta seuraavan lausunnon:

Varsinais-Suomen liitto kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto hallituksen esitysluonnoksesta. Lausunto keskittyy erityisesti maakunnan näkökulmaan ampumaratojen luvituksen kehittämiseen ja koko prosessin sujuvoittamiseen. Vastauksen pohjana on käytetty lausuntopyynnössä esitettyjä kysymyksiä ja otsakkeita.

1) Sujuvoittaako ehdotus ampumaratoja koskevia ympäristölupaprosesseja ja lainsäädäntöä riittävästi hallitusohjelman tavoitteen kannalta?

Kyllä pääsääntöisesti. Ehdotus yhdistää luvitusmenettelyt ja selkeyttää sääntelyä, mikä vähentää hallinnollista taakkaa ja nopeuttaa prosesseja. Tämä tukee hallitusohjelman tavoitetta 1 000 ampumaradasta. Maakunnan liiton näkökulmasta uudistus helpottaa alueellisen ampumarataverkoston kehittämistä ja parantaa harrastus- ja koulutusmahdollisuuksia. Samalla se yhtenäistää lupien saamisen edellytyksiä, kun lupaviranominen on sama koko maassa.

2) Onko ympäristönsuojelulakia tarpeen soveltaa ehdotuksen mukaisesti ampumaratalain soveltamisen ohella?

Kyllä, mutta rajatusti. Ympäristönsuojelulain soveltaminen pilaantumisen ehkäisyyn ja pohjavesien suojeluun on perusteltua EU-velvoitteiden vuoksi. Rajattu soveltaminen ei saa kuitenkaan johtaa kahden lupaprosessin paluuseen.

3) Onko tehtävien siirtämisen seurauksena tarpeen muuttaa valtioneuvoston ohjesääntöä ehdotuksessa kuvatulla tavalla?

Kyllä. Ohjesäännön muutos on välttämätön, jotta vastuunjako sisäministeriön ja ympäristöministeriön välillä on selkeä ja hallinnolliset epäselvyydet vältetään.

4) Muut mahdolliset näkemykset ja huomiot esitysluonnoksesta

Varsinais-Suomen liitto pitää esitystä kannatettavana ja katsoo sen edistävän hallitusohjelman tavoitteita sekä myös osin alueellista kehittämistä.

Maakuntakaavoituksen rooli tulee varmistaa ampumaratojen strategisessa sijoittamisessa.

Poliisihallitukselle siirtyvät tehtävät edellyttävät riittäviä resursseja ja asiantuntemusta tehtävän hoitamiseen. Siirtymäaika on realistinen, mutta muutoksesta tiedottamiseen tulee varata aikaa ja resursseja. Meluraja-arvojen ja BAT-vaatimusten tulee olla valtakunnallisesti yhtenäisiä.

Uudistus tukee maanpuolustusta, reserviläistoimintaa ja metsästyksen turvallisuutta, mikä on myös maakuntien elinvoiman kannalta merkittävää.

Ratojen sijoittamiseen liittyvät turvallisuuskysymykset on ehdotuksessa pyritty huomioimaan kattavasti niin luvan edellytysten kuin lausuntomenettelyn selkeyttämisen kautta.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

§ 228

Kannanotto yksityistielossien rahoituksesta

VSLDno-2025-600

Varsinais-Suomen liiton saaristotoimikunta on esittänyt vakavan huolensa yksityistielossien tulevaisuudesta. Uhkana on, ettei näitä lossiyhteyksiä voida jatkossa ylläpitää, jos valtion tuki jää liian pieneksi. Tällöin saaret uhkaisivat jäädä vaille asutusta ja yritystoiminta niillä näivettyisi. Läpi vuoden asuttu saaristo on tärkeä myös valmius- ja turvallisuuskohdista. Tämä kehitys ei olisi saaristolain mukaista eikä näin saa päästää käymään.

Varsinais-Suomessa on 5 yksityistielossia, joita ylläpitävät tiekunnat. Näistä neljä on Paraisilla: Haverön, Kälkön, Sandö Öjenin ja Sorpon lossit. Varsinais-Suomen viides yksityistielossi on Petussa, Saloon kuuluvassa Särkisalossa.

Nämä lautat kuljettavat vuositasolla n. 10 000 ajoneuvoa ja merkittävästi suuremman määrän ihmisiä. Kaikki saarilla asuvat ovat täysin riippuvaisia lauttayhteyksistä, samoin kuin yritykset ja vapaa-ajan asukkaat. Useimmat osakkaat maksavat vuosittain satoja euroja lossiyhteydestä, eräät yritykset jopa kymmeniä tuhansia euroja.

Lossit vuokrataan valtio-omisteiselta Finferriesiltä. Saaristoliikenne ei näin ollen ole kaikilta osin maksutonta ja muuhun saaristoon verrattuna eivät yksityistielossien takana olevat ole tasaveroisessa asemassa.

Väliaikainen asetus on viimeksi kuluneena kolmena vuotena turvannut näille tiekunnille 85 % korvauksen lossien käyttökuluista. Asetuksen kesto aika loppuu kuitenkin 31.12.2025 eivätkä tiekunnat tiedä mitä tapahtuu sen jälkeen. Liikenne 12 -suunnitelmassa, jota edelleen käsitellään parlamentaarisesti, on erittäin huolestuttava muotoilu: sen mukaan saisivat tiekunnat jatkossa 80 % rahoituksen "määrärahojen niin salliessa". Määrärahakokonaisuus olisi kuitenkin merkittävästi pienempi kuin nykyään ja samaa määrärahaa olisivat jakamassa mm. Suomen kaikki yksityistiet ja -sillat.

Valmistelijat/lisätiedot

Tarja Nuotio, aluekehitysjohtaja
Sami Heinonen, saaristo- ja maaseutuasiamies
etunimi.sukunimi@varsinais-suomi.fi

Ehdotus

Esittelijä: Tarja Nuotio, aluekehitysjohtaja

Maakuntahallitus päättää esittää Liikenne ja viestintäministeriölle, että

1. Liikenne 12 -suunnitelmassa oleva muotoilu "määrärahojen niin salliessa" poistetaan ja turvataan pitkän aikavälin – ainakin vuoteen 2030 – minimissään 80 % rahoitus tiekunnille ja yksityistielosseille

-
2. Liikenne 12 -suunnitelmassa eriytetään yksityistielossien rahoitus yksityisteiden rahoituksesta.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

§ 229

Oikaisuvaatimus koskien Central Baltic -ohjelmasta rahoitettujen hankkeiden takaisinperintäpäätöstä

VSLDno-2025-383

Liitteet

- 1 30MILES takaisinperintäkirje
- 2 30MILES oikaisuvaatimus

Varsinais-Suomen liitto toimii Central Baltic -ohjelman hallintoviranomaisena. Hallintoviranomaisena Varsinais-Suomen liitto todentaa ja maksaa hankkeen päähakijalle EAKR-rahoitusosuuden. Maksuspäätökset ovat hallintovastaavan (Head of Managing Authority, Merike Niitepõld) viranhaltijapäätöksiä ja ne perustuvat hallintosäännön 27§:ään.

Varsinais-Suomen liitto on vastaanottanut Central Baltic -ohjelmasta rahoitetun 30 MILES-hankkeen päähakijalta KMRA, Meriturvallisuuden ja -liikenteen tutkimusyhdistys ry:n, oikaisuvaatimuksen 8.7.2025. Oikaisuvaatimus liittyy hallintoviranomaisen tekemään takaisinperintäpäätökseen 25.6.2025 § 65 ja koskee investointihankkeen tuotoksen säilytysaikaa. Liitteenä hankkeelle osoitettu takaisinperintäkirje ja hankkeen toimittama oikaisuvaatimus takaisinperintäpäätöksestä.

Hallintoviranomaiselle on informoitu, että Pyhtäällä sijaitseva Keihässalmen satama, joka sai investointitukea Central Baltic 2014-2020 -ohjelmasta hankkeessa 30 MILES on ollut suljettu. Erityisesti veneiden laskuun tarkoitettulle luiskalle oli sijoitettu este, eikä sitä ole voinut käyttää julkisena veneidenlaskupaikkana. Investointien edellytetään olevan alkuperäisessä käytössään 10 vuotta viimeisestä maksatuksesta lukien. Tämän hankkeen osalta aika umpeutuu 2029. Tieto luiskan sulkemisesta vahvistui hallintoviranomaisen ja sihteeristön todennuskäynnillä, eikä kirjeenvaihdossa hakijan kanssa ilmennyt uutta tietoa.

Päähakija tuo oikaisupyynnössään esille, että tarkastuskäynnillä havainnoitu este on poistettu loppukeväällä. Hallintoviranomainen on vahvistanut tiedon itsenäisesti.

Päähakija tuo myös esille uuden omistajan kanssa laaditun kauppakirjan sisällön ja sekä kunnallisvalitusten jälkeen lainvoiman saaneen kaavan, joiden perusteella pienvenesataman käyttötarkoitus ei tule muuttumaan. Valitusten ollessa kesken tilanne oli epäselvä.

Hallintoviranomainen on perehtynyt päähakijan toimittamiin selvitykseen sekä on itsenäisesti vahvistanut tiedot voimassa olevasta kaavasta, josta on nähtävissä, ettei käyttötarkoitusta ole rajattu yksityiseksi.

Päähakijan antamat ja hallintoviranomaisen selvityksissä saamat tiedot riittävät nyt sen toteamiseen, että hankkeessa tehtyjen investointien alkuperäinen käyttötarkoitus ei ole pysyvästi muuttunut. Hallintoviranomainen kuitenkin muistuttaa aikarajasta, jonka puitteissa näiden asianlaitojen on pysyttävä voimassa. Hallintoviranomainen peruu toistaiseksi takaisinperintäpäätöksensä, mutta edellyttää päähakijalta selvitystä

vuoden 2026 ja 2029 loppuun mennessä: päähakijan on edelleen osoitettava, että pienvenesataman käyttötarkoitus ei ole oleellisesti muuttunut ja että tehdyt investoinnit ovat edelleen julkisesti käytettävissä. Mikäli näin ei olisi, takaisinperintä tehdään.

Valmistelijat/lisätiedot

Tarja Nuotio, aluekehitysjohtaja, tarja.nuotio@varsinais-suomi.fi
Merike Niitepöld, Managing Authority, merike.niitepold@centralbaltic.eu

Ehdotus

Esittelijä: Tarja Nuotio, aluekehitysjohtaja

Maakuntahallitus päättää hyväksyä KMRA, Meriturvallisuuden ja -liikenteen tutkimusyhdistys ry:n oikaisuvaatimuksen (8.7.2025) seuraaviin asiakohtiin perustuen:

1. Päähakija on osoittanut, että syyt takaisinperinnälle ovat olleet väliaikaisia ja että ne on nyt poistettu. Päähakija on tietoinen ohjelman säännöistä ja on sitoutunut noudattamaan niitä. Lisäksi päähakijalta edellytetään selvitystä vuosina 2026 ja 2029, jotta varmistutaan siitä, että rahoitussopimuksen ehdot täyttyvät.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

§ 230

Oikaisuvaatimus koskien Central Baltic -ohjelmasta rahoitettujen hankkeiden takaisinperintäpäätöstä

VSLDno-2022-31

Liitteet

- 1 CBSmallPorts takaisinperintäkirje
- 2 CBSmallPorts oikaisuvaatimus

Varsinais-Suomen liitto toimii Central Baltic -ohjelman hallintoviranomaisena. Hallintoviranomaisena Varsinais-Suomen liitto todentaa ja maksaa hankkeen päähakijalle EAKR-rahoitusosuuden. Maksuspäätökset ovat hallintovastaavan (Head of Managing Authority, Merike Niitepõld) viranhaltijapäätöksiä ja ne perustuvat hallintosäännön 27§:ään.

Varsinais-Suomen liitto on vastaanottanut Central Baltic -ohjelmasta rahoitetun CBSmallPorts-hankkeen päähakijalta (SAMK, Satakunnan ammattikorkeakoulu) oikaisuvaatimuksen 4.7.2025. Oikaisuvaatimus liittyy hallintoviranomaisen 25.6.2025 tekemään takaisinperintäpäätökseen 25.6.2025 § 64 ja koskee investointihankkeessa tehtyjen investointien pysyvyyttä. Liitteenä hankkeelle osoitettu takaisinperintäkirje ja hankkeen toimittama oikaisuvaatimus takaisinperintäpäätöksestä.

Hallintoviranomaiselle on informoitu, että Pyhtäällä sijaitseva Keihässalmen satama, joka sai investointitukea Central Baltic 2014-2020 -ohjelman hankkeessa CBSmallPorts, on ollut suljettu. Erityisesti veneiden laskuun tarkoitetulle luiskalle oli sijoitettu este, eikä sitä ole voinut käyttää julkisena veneidenlaskupaikkana. Hankkeen kautta rahoitettujen Investointien edellytetään olevan alkuperäisessä käytössään 10 vuotta viimeisestä maksatuksesta lukien. Tämän hankkeen osalta aika umpeutuu 2033. Tieto luiskan sulkemisesta vahvistui hallintoviranomaisen ja sihteeristön todennuskäynnillä, eikä kirjeenvaihdossa kunnan kanssa ilmennyt uutta tietoa.

Päähakija tuo oikaisuopyynnössään esille, että tarkastuskäynnillä havainnoitu este on nyt poistettu. Hallintoviranomainen on vahvistanut tiedon itsenäisesti.

Päähakija tuo myös esille uuden omistajan (Hitis kiinteistöt Oy) ja kunnan yhteisen tahtotilan ja suunnitelmat alueen kehittämiseksi. Näiden perusteella pienvenesataman käyttötarkoitus ei tule muuttumaan vaan se säilyy ns. julkisessa käytössä myös tulevaisuudessa. Päähakija tuo myös esille alueen sidosryhmien sitoutumisen pienvenesataman käyttöön. Valitusten ollessa kesken tilanne oli epäselvä, mikä osaltaan selitti laskuluiskan esteen.

Hallintoviranomainen on perehtynyt päähakijan toimittamiin selvitykseen sekä on itsenäisesti vahvistanut tiedot voimassa olevasta kaavasta, josta on nähtävissä, ettei käyttötarkoitusta ole rajattu yksityiseksi.

Päähakijan antamat ja hallintoviranomaisen selvityksissä saamat tiedot riittävät nyt sen toteamiseen, että hankkeessa tehtyjen investointien alkuperäinen käyttötarkoitus ei ole pysyvästi muuttunut. Hallintoviranomainen kuitenkin muistuttaa aikarajasta, jonka puitteissa näiden asianlaitojen on pysyttävä voimassa. Hallintoviranomainen

peruu toistaiseksi takaisinperintäpäätöksensä, mutta edellyttää päähakijalta selvitystä vuoden 2026 ja 2033 loppuun mennessä: päähakijan on edelleen osoitettava, että pienvenesataman käyttötarkoitus ei ole oleellisesti muuttunut ja että tehdyt investoinnit ovat edelleen julkisesti käytettävissä. Mikäli näin ei olisi, takaisinperintä tehdään.

Valmistelijat/lisätiedot

Tarja Nuotio, aluekehitysjohtaja, tarja.nuotio@varsinais-suomi.fi
Merike Niitepöld, Managing Authority, merike.niitepold@centralbaltic.eu

Ehdotus

Esittelijä: Tarja Nuotio, aluekehitysjohtaja

Maakuntahallitus päättää hyväksyä SAMK, Satakunnan ammattikorkeakoulun oikaisuvaatimuksen (4.7.2025) seuraaviin asiakohtiin perustuen:

1. Päähakija on osoittanut, että syyt takaisinperinnälle ovat olleet väliaikaisia ja että ne on nyt poistettu. Päähakija on tietoinen ohjelman säännöistä ja on sitoutunut noudattamaan niitä. Lisäksi päähakijalta edellytetään selvitystä vuosina 2026 ja 2033, jotta varmistutaan siitä, että rahoitussopimuksen ehdot täyttyvät.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

§ 231**Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027 EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelman mukaiset hankkeet (EAKR), myönteiset esitykset**

VSLDno-2025-488

Etelä-Suomen maakuntien ohjelmakauden 2021–2027 seitsemäs yhteinen Euroopan aluekehitysrahaston hankehaku UUMLI-025 toteutui ajalla 25.8.2025–29.9.2025. Varsinais-Suomen liiton käytössä oleva myöntövaltuus tässä haussa oli yhteensä noin miljoona euroa. Haussa oli avoimena sekä toimintalinja 1 Innovatiivinen Suomi (erityistavoite 1.1 Tutkimus- ja innovointivalmiuksien ja kehittyneiden teknologioiden käyttöönoton parantaminen, noin 210 000 euroa) että toimintalinja 2 Hiilineutraali Suomi (erityistavoitteet 2.1 Energiatohokkuustoimenpiteiden edistäminen ja kasvihuonepäästöjen vähentäminen, noin 370 000 euroa, 2.2 Ilmastonmuutokseen sopeutumisen, riskien ehkäisemisen ja katastrofivalmiuden ja -palautuvuuden edistäminen, noin 150 000 euroa ja 2.3 Kiertotalouteen siirtymisen edistäminen, noin 320 000 euroa).

Hankkeiden arvioinnissa käytetään EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelman seurantakomitean hyväksymiä yleisiä ja erityisiä valintaperusteita. Tässä haussa kaikissa erityistavoitteissa käytetään myös tarkentavaa alueellista valintaperustetta: ”Hanke kohdistuu maakuntien strategioissa (erityisesti älykkään erikoistumisen strategia) tunnistettuihin kärkialoihin tai kehittämiskohteisiin.” Hakemuksia on tarkasteltu ja pisteytetty myös siitä näkökulmasta, tukeeko hanke maakuntaohjelmaa 2022–2025 sekä siihen liittyvää älykkään erikoistumisen strategiaa, jonka kärkiä ovat seuraavat teemat: 1) Sininen talous ja uudistuva teollisuus 2) Innovatiiviset ruokaketjut sekä 3) Lääke- ja terveysteknologia.

Haku oli yksivaiheinen ja hakemukset jätettiin sähköisessä EURA 2021 -järjestelmässä. Varsinais-Suomen maakuntaan joko kokonaan tai osittain kohdistuvia hankekokonaisuuksia saapui seitsemän kappaletta.

Toimintalinja 1 Innovatiivinen Suomi***Erityistavoite 1.1 Tutkimus- ja innovointivalmiuksien ja kehittyneiden teknologioiden käyttöönoton parantaminen*****407270 Varsinaiset mikrostartit – VAMISTART (Turun ammattikorkeakoulu Oy)**

Hankekuvaus: Hanke vastaa kasvavaan tarpeeseen kehittää terveysteknologian miniatyrisoituja ratkaisuja Varsinais-Suomessa. Miniatyrisointi on keskeinen trendi terveysteknologiassa, jota vauhdittavat muun muassa vähemmän invasiiviset hoitomenetelmät, paikan päällä tapahtuva diagnostiikka, kohdennettu lääkeannostelu ja puettavat ratkaisut. Näiden sovellusten kehittäminen edellyttää valmistusteknologioita, jotka mahdollistavat erittäin tarkkojen ja pienikokoisten rakenteiden tuottamisen – eli mikrovalmistustekniikoita.

Tavoitteena on madaltaa mikrovalmistustekniikoiden käyttöönoton kynnystä alueella, vahvistaa osaamista ja luoda edellytyksiä uudenlaisten terveysteknologisten ratkaisujen kehittämiseksi ja kaupallistamiseksi. Käytännössä hanke toteuttaa demonstraatioita valituista sovelluskohteista (esim. lääkeannostelulaitteet, implantit, mikrofluidistiset järjestelmät) ulkomaisten mikrovalmistuspalveluntarjoajien avulla. Tuloksena syntyy prototyypppejä, teknologian soveltuvuusanalyysi ja alueellinen tietopohja, joka tukee yritysten ja tutkimusorganisaatioiden innovaatiotoimintaa. Hanke toteutetaan Turun ammattikorkeakoulun johdolla, ja se hyödyntää alueellisia osaamiskeskittymiä, kuten TICAM-verkostoa. VAMISTART täydentää käynnissä olevia hankkeita, kuten FIMPACT ja FilaPriDe, ja tuo uuden ulottuvuuden mikrovalmistuksen kautta. Pitkällä aikavälillä hanke vahvistaa Varsinais-Suomen asemaa terveysteknologian kehittäjänä, tukee elinkeinorakenteen kestävä uudistumista ja luo pohjan uusille TKI-avauksille.

Tulokset julkaistaan avoimesti, ja ne ovat hyödynnettävissä aluekehityksessä, koulutuksessa ja yritystoiminnassa. Hanke toimii käynnistävänä voimana mikrovalmistuksen integroimiseksi osaksi alueellista innovaatiotoimintaa.

Perustelut päätösesitykselle: Yleisten valintaperusteiden täyttyminen sekä hankkeen arviointi ja pisteytys on tehty Varsinais-Suomen liiton hakemusten arviointikokouksessa 3.11.2025. Hanke täyttää yleiset valintaperusteet. Hakemus menestyi erityistavoitteen erityisten valintakriteerien ja tälle hakukierrokselle asetetun tarkentavan valintaperusteen mukaisessa vertailussa. Hanke sai arvioinnissa pistemäärän 35/52. Hanke esitetään hyväksyttäväksi pisteytyksen perusteella ja sitä esitetään rahoitettavaksi Varsinais-Suomen liiton myöntövaltuudesta enintään 70 109 eurolla.

Ennen rahoituspäätöksen tekemistä rahoittaja käy hakijan kanssa tarkentavat rahoitusneuvottelut hankesuunnitelmaan edellytettävistä täydennyksistä ja/tai muutoksista.

Toimintalinja 2 Hiilineutraali Suomi

Erityistavoite 2.3 Kiertotalouteen siirtymisen edistäminen

407262 Litium-ioni akkujen korjattavuuden, diagnostiikan ja uudelleenkäytön edistäminen (Turun ammattikorkeakoulu Oy)

Hankekuvaus: Hankkeen ensisijaisena tavoitteena on edesauttaa Varsinais-Suomen yrityksiä saamaan uutta liiketoimintaa akkujen korjauksesta, huollosta, diagnostiikasta ja uusiokäytöstä. Edellä mainittu akkujen liiketoiminta loistaa poissaolollaan, vaikka liiketaloudellinen potentiaali ovat huomattava. Tulemme tekemään käytännön yhteistyötä Varsinais-Suomen autokorjaamojen ja akkualan toimijoiden kanssa. Tavoite on myös kartoittaa koko akkutalouden verkosto ja sen tarpeet; ajoneuvojen akkujen suunnittelu, valmistus, korjaus, uusiokäyttö, End-of-Life (EoL) akkujen purkaminen ja kierrätys ja näihin liittyvän uuden EU:n akkuasetuksen (2023/1542) käytäntöönpano. Akkuasetuksen lisänä EU:n ecodesign asetus (2009/125/EC) loi puitelain energiaan liittyviin tuotteiden ekologiselle suunnittelulle. Luomme akkujen pitkää elinikää tukevan konseptin, joka ehkäisee jätteen syntymistä ja vähentää

sähköisen liikkumisen ympäristöjalanjälkeä. Tuotesuunnittelu on todellinen keino mahdollistaa akkujen kiertotalouden toteutumisen. Akkujen uudelleen käytön ja sen kestävä kehityksen mukaisen suunnittelun pitäisi olla myös taloudellisesti kannattavaa. Vastuu- ja takuukysymykset, osaamisen ja rohkeuden puute ovat estäneet uuden Pk-liiketoiminnan synnyn akkujen huollon ja korjauksen ympärille. Käytettyjen sähköautojen akkujen diagnostiikka ei ole täysin kattavaa ja luotettavaa. Pyrimme antamaan ideoita ja tietotaitoa täysin uusista liiketoimintamahdollisuuksista Varsinais-Suomen Pk-yrityksille. Teemme alusta lähtien tehdä yhteistyötä mm. autokorjaamojen kanssa.

Hankkeessa keskitytään erityisesti ajoneuvojen ja työkoneiden akkuihin. Nämä ovat rakenteeltaan monimutkaisia, koska energia on pakattu mahdollisimman kevyesti pieneen tilaan. Hankkeen kohderyhmänä on koko akkuarvoketjun toimijat, pitäen sisällään mm. tuotesuunnittelijat, akkujen valmistajat, korjausta tarjoavat tahot, akkujen uusiokäyttöä tarjoavat toimijat sekä akkujen purkamisesta ja kierrätyksestä vastaavat tahot. Hankkeessa tarvitaan yhteistyötä toimijoilta, kuten autopurkaamoilta ja akkukierrätyslaitoksilta. Lisäksi hanke pyrkii sitomaan välilliset toimijat kuten valtiolliset sääntelyviranomaiset, tuottajavastuuorganisaatiot sekä vakuutusyhtiöt mukaan hankkeeseen. Vakuutusyhtiöiden kautta syntyy merkittävä kiertotalouden, erityisesti akkujen korjattavuuden, ajava voima. Automallin vakuuttaminen on kuluttajalle halvempaa akun ollessa helposti ja kustannustehokkaasti korjattavissa. Täten kulutusta saadaan ohjattu kiertotalouden kannalta ja markkinamekanismin kautta vastuullisempien tuotteiden piiriin.

Perustelut päätösesitykselle: Yleisten valintaperusteiden täyttyminen sekä hankkeen arviointi ja pisteytys on tehty Varsinais-Suomen liiton hakemusten arviointikokouksessa 3.11.2025. Hanke täyttää yleiset valintaperusteet. Hakemus menestyi erityistavoitteen erityisten valintakriteerien ja tälle hakukierrokselle asetetun tarkentavan valintaperusteen mukaisessa vertailussa. Hanke sai arvioinnissa pistemäärän 34/52. Hanke esitetään hyväksyttäväksi pisteytyksen perusteella ja sitä esitetään rahoitettavaksi Varsinais-Suomen liiton myöntövaltuudesta enintään 312 920 eurolla. Ennen rahoituspäätöksen tekemistä rahoittaja käy hakijan kanssa tarkentavat rahoitusneuvottelut hankesuunnitelmaan edellytettävistä täydennyksistä ja/tai muutoksista.

Hankkeet on käsitelty maakunnan yhteistyöryhmän sihteeristössä 21.11.2025. Koordinoiva Uudenmaan liitto vastaa tuen myöntämisestä hankkeille ja tekee viranomaispäätökset EURA 2021-järjestelmässä haun UUMLI-025 osalta. Vasta nämä päätökset ovat valituskelpoisia.

Valmistelijat/lisätiedot

Tarja Nuotio, aluekehitysjohtaja
Marja Anttila, erikoissuunnittelija
etunimi.sukunimi@varsinais-suomi.fi

Ehdotus

Esittelijä: Tarja Nuotio, aluekehitysjohtaja

Maakuntahallitus päättää, että Varsinais-Suomen liiton EAKR-kehyksestä varataan:

1. Turun ammattikorkeakoulu Oy:lle hankkeeseen 407270 Varsinaiset mikrostartit – VAMISTART enintään 100 156 euron kokonaiskustannuksiin EU- ja valtion rahoitusta 70 % (70 109 euroa).
2. Turun ammattikorkeakoulu Oy:lle hankkeeseen 407262 Litium-ioni akkujen korjattavuuden, diagnostiikan ja uudelleenkäytön edistäminen enintään 447 030 euron kokonaiskustannuksiin EU- ja valtion rahoitusta 70 % (312 920 euroa).

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

§ 232**Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027 EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelman mukaiset hankkeet (EAKR), kielteiset esitykset**

VSLDno-2025-488

Etelä-Suomen maakuntien ohjelmakauden 2021–2027 seitsemäs yhteinen Euroopan aluekehitysrahaston hankehaku UUMLI-025 toteutui ajalla 25.8.2025–29.9.2025. Varsinais-Suomen liiton käytössä oleva myöntövaltuus tässä haussa oli yhteensä noin miljoona euroa. Haussa oli avoimena sekä toimintalinja 1 Innovatiivinen Suomi (erityistavoite 1.1 Tutkimus- ja innovointivalmiuksien ja kehittyneiden teknologioiden käyttöönoton parantaminen, noin 210 000 euroa) että toimintalinja 2 Hiilineutraali Suomi (erityistavoitteet 2.1 Energiatohokkuustoimenpiteiden edistäminen ja kasvihuonepäästöjen vähentäminen, noin 370 000 euroa, 2.2 Ilmastonmuutokseen sopeutumisen, riskien ehkäisemisen ja katastrofivalmiuden ja -palautuvuuden edistäminen, noin 150 000 euroa ja 2.3 Kiertotalouteen siirtymisen edistäminen, noin 320 000 euroa).

Hankkeiden arvioinnissa käytetään EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelman seurantakomitean hyväksymiä yleisiä ja erityisiä valintaperusteita. Tässä haussa kaikissa erityistavoitteissa käytetään myös tarkentavaa alueellista valintaperustetta: ”Hanke kohdistuu maakuntien strategioissa (erityisesti älykkään erikoistumisen strategia) tunnistettuihin kärkialoihin tai kehittämiskohteisiin.” Hakemuksia on tarkasteltu ja pisteytetty myös siitä näkökulmasta, tukeeko hanke maakuntaohjelmaa 2022–2025 sekä siihen liittyvää älykkään erikoistumisen strategiaa, jonka kärkiä ovat seuraavat teemat: 1) Sininen talous ja uudistuva teollisuus 2) Innovatiiviset ruokaketjut sekä 3) Lääke- ja terveysteknologia.

Haku oli yksivaiheinen ja hakemukset jätettiin sähköisessä EURA 2021 -järjestelmässä. Varsinais-Suomen maakuntaan joko kokonaan tai osittain kohdistuvia hankekokonaisuuksia saapui seitsemän kappaletta.

Toimintalinja 1 Innovatiivinen Suomi***Erityistavoite 1.1 Tutkimus- ja innovointivalmiuksien ja kehittyneiden teknologioiden käyttöönoton parantaminen*****R-02789 (407120, 407130) InnoStartti – Vauhdikkaampi startti varhaisen vaiheen terveysteknologiainnovaatioille Varsinais-Suomessa (Turun ammattikorkeakoulu Oy, Ab Yrkeshögskolan vid Åbo Akademi)**

Hankekuvaus: Hanke vahvistaa Varsinais-Suomen terveysteknologia-alan innovaatiokyvykkyyttä kehittämällä alueellisen terveysalan innovaatio-ohjelman, jonka tavoitteena on edistää varhaisen vaiheen ideoiden ja teknologialla ratkaistavien terveysalan haasteiden tunnistamista, varmistaa jo varhaisessa kehitysvaiheessa kehitettävän innovaation vastaavan käyttäjien todellisiin tarpeisiin sekä hyödyntää

yhteiskehittämismenetelmiä systemaattiseen innovaation kypsyystason kasvattamiseen. Hankkeessa kartoitetaan alan nykytilaa ja kehitystarpeita, kehitetään ja pilotoidaan uusia toimintamalleja sekä vahvistetaan alan alueellisia verkostoja.

Innovaatio-ohjelma käsittää terveysalan innovaatioiden kehittämisen alkutaipaleen tukimenetelmät, joilla tunnistetaan potentiaaliset innovaatiot sekä edistetään niiden kypsyystasoa erilaisilla terveysteknologian alan sääntelyn ja erityispiirteet huomioivilla yhteiskehittämismenetelmillä ja - työkaluilla. Hanke kokoaa yhteen yritykset, tutkimuslaitokset, sote-toimijat ja teknologian käyttäjät, ja mahdollistaa heidän osallistumisensa innovaatioiden kehitysprosessiin jo varhaisessa vaiheessa. Keskeistä hankkeessa on lisäksi dataan perustuvan terveysalan innovaatiotoiminnan edistäminen.

Perustelut päätösesitykselle: Yleisten valintaperusteiden täyttyminen, hankkeen arviointi ja pisteytys on tehty Varsinais-Suomen liiton hakemusten arviointikokouksessa 3.11.2025. Hanke täyttää yleiset valintaperusteet. Hakemus ei kuitenkaan menestynyt erityisten ja tälle hakukierrokselle asetetun tarkentavan valintaperusteen mukaisessa vertailussa.

Hakemus sai arvioinnissa pistemäärän 29/52. Hakemuksen pisteet jäivät alle hakuilmoituksessa asetetun minimipisterajan (vähintään 60 % erityistavoitteen enimmäispistemäärästä). Hakemus esitetään hylättäväksi pisteytyksen perusteella.

407204 EqualHealth – tutkimusta ja innovaatioita naisten terveyden edistämiseksi (Business Turku Oy)

Hankekuvaus: Hankkeen päätavoitteena on lisätä naisten terveyteen kohdistuvaa TKI-toimintaa Varsinais-Suomessa alueellisen älykkään erikoistumisen strategian ja TKI-tiekartan linjausten mukaisesti. Tavoitteena on nostaa naisten terveys selkeästi esiin alueen tutkimuksen, kehittämisen ja innovaatioiden painopistealueena – vahvistaen samalla osaamista, yhteistyötä ja vaikuttavuutta sekä kansallisesti että kansainvälisesti.

Hankkeella tunnistetaan naistenterveysten kehitystarpeita kansainvälisten verkostojen avulla erityisesti kehittyvillä markkinoilla ja yhdistetään tarpeita Varsinais-Suomen yritysten ja korkeakoulujen osaamiseen, sitä kautta käynnistetään uusia TKI-toimintoja. Hankkeella myös selvitetään mahdollisuutta perustaa Turkuun UNFPA (UN Population Fund) WomenX Collective Innovation Hub. Hub toisi naistenterveysten liittyville tutkimuksille ja innovaatiolle mahdollista rahoitusta, skaalautuvuutta sekä kansainvälisiä toimijoita ja verkostoa.

Perustelut päätösesitykselle: Yleisten valintaperusteiden täyttyminen sekä hankkeen arviointi ja pisteytys on tehty Varsinais-Suomen liiton hakemusten arviointikokouksessa 3.11.2025. Hanke täyttää yleiset valintaperusteet. Hakemus ei kuitenkaan menestynyt erityisten ja tälle hakukierrokselle asetetun tarkentavan valintaperusteen mukaisessa vertailussa.

Hakemus sai arvioinnissa pistemäärän 27/52. Hakemuksen pisteet jäivät alle hakuilmoituksessa asetetun minimipisterajan (vähintään 60 % erityistavoitteen enimmäispistemäärästä). Hakemus esitetään hylättäväksi pisteytyksen perusteella.

Toimintalinja 2 Hiilineutraali Suomi

Erityistavoite 2.1 Energiatehokkuustoimenpiteiden edistäminen ja kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen

R-02732 (407009, 407015) ASKEL - Vähähiilinen liiketoiminta Varsinais-Suomessa (Suomen ympäristöopisto SYKLI Oy, Management Institute of Finland MIF Oy)

Hankekuvaus: Tavoitteena on kehittää Varsinais-Suomen pk-yritysten osaamista ja käytäntöjä kohti vähähiilistä, vastuullista ja kilpailukykyistä liiketoimintaa. Hankkeessa tuetaan yrityksiä hiilijalanjäljen laskennassa ja pienentämisessä, kestävyysraportoinnin tuomien vaateiden vastaamisessa, kiertotalouden hyödyntämisessä ja ilmastoriskien tunnistamisessa. Samalla vahvistetaan yritysten liiketoimintamahdollisuuksia osana vähähiilisiä toimitusketjuja ja edistetään vihreää siirtymää käytännönläheisesti. Hankkeen taustalla on kestävyysmurroksen vaikutukset pk-yrityksiin. Kestävyysraportoinnin VSME-viitekehys, toimitusketjujen vastuullisuusvaatimukset sekä ilmastoriskien hallinta ohjaavat hankkeen tarjoamaa tukea yritysten kehittämiseen. Yrityksiä sparrataan luomaan omia päästövähennyssuunnitelmia, ja tuetaan niitä löytämään omat kehittämisen tapansa kohti vähähiilistä liiketoimintaa.

Hankkeessa pyritään muodostamaan klusterikohtaisia kehittämisryhmiä erityisesti innovatiivisten ruokaketjujen ja lääke- ja terveysteknologian toimialoille. Näin tuetaan maakunnan strategisia kasvualoja ja vahvistetaan elinkeinoelämäverkottunutta kehittämistä.

Hankkeen kohderyhmänä on Varsinais-Suomen alueella toimivat yritykset. Hankkeessa tehostetaan olemassa olevien materiaalien ja menetelmien käyttöä, kuten Vastuullisuusopas pk-yrityksille - materiaalin jalkauttamista. Tämän lisäksi hankkeessa tuotetaan kevyt opas Varsinais-Suomen pk-yrityksille keskeisten ilmastoriskien ja -mahdollisuuksien tunnistamiseen.

Perustelut päätösesitykselle: Yleisten valintaperusteiden täyttyminen, hankkeen arviointi ja pisteytys on tehty Varsinais-Suomen liiton hakemusten arviointikokouksessa 3.11.2025. Hanke täyttää yleiset valintaperusteet. Hakemus ei kuitenkaan menestynyt erityisten ja tälle hakukierrokselle asetetun tarkentavan valintaperusteen mukaisessa vertailussa.

Hakemus sai arvioinnissa pistemäärän 25/52. Hakemuksen pisteet jäivät alle hakuilmoituksessa asetetun minimipisterajan (vähintään 60 % erityistavoitteen enimmäispistemäärästä). Hakemus esitetään hylättäväksi pisteytyksen perusteella.

407019 Rakennustyömaa päästöttömäksi! (Turun ammattikorkeakoulu Oy)

Hankekuvaus: Hanke edistää Suomen ja EU:n ilmastotavoitteiden saavuttamista vähentämällä rakennustyömaiden työkonoiden päästöjä ja kehittämällä uusia energiatehokkaita ja vähäpäästöisiä toimintamalleja rakennustyömaille. Työkoneet muodostavat merkittävän osan taakanjakosektorin (eli EU:n päästökaupan

ulkopuolisten alojen) päästöistä ja niiden vähentäminen on keskeistä hiilineutraaliustavoitteiden saavuttamiseksi. Hanke tukee Green deal -sopimuksen tavoitteita, joissa julkiset hankinnat toimivat välineenä päästöjen vähentämiseksi ilman lisäsääntelyä.

Hankkeessa kehitetään uusia energiatehokkaita toimintamalleja päästömittausten ja työmaatoimijoiden haastattelujen avulla. Uusien toimintamallien avulla työmailla syntyviä kasvihuonekaasupäästöjä voidaan konkreettisesti laskea. Hankkeen vaikuttavuus perustuu käytännönläheisiin ratkaisuihin, jotka tukevat vähähiilistä rakentamista nykyisessä kehitys- ja siirtymävaiheessa. Hanke yhdistää ilmastotavoitteet, julkisten hankintojen vaikuttavuuden ja työmaatoiminnan kehittämisen energiatehokkaaksi kokonaisuudeksi.

Perustelut päätösesitykselle: Yleisten valintaperusteiden täyttyminen sekä hankkeen arviointi ja pisteytys on tehty Varsinais-Suomen liiton hakemusten arviointikokouksessa 3.11.2025. Hanke täyttää yleiset valintaperusteet. Hakemus ei kuitenkaan menestynyt erityisten ja tälle hakukierrokselle asetetun tarkentavan valintaperusteen mukaisessa vertailussa.

Hakemus sai arvioinnissa pistemäärän 25/52. Hakemuksen pisteet jäivät alle hakuilmoituksessa asetetun minimipisterajan (vähintään 60 % erityistavoitteen enimmäispistemäärästä). Hakemus esitetään hylättäväksi pisteytyksen perusteella.

407259 Suvipielisen Biotermiinaali - vihreän siirtymän kehittämishanke (Ylijoki Metsäenergia Oy)

Hankekuvaus: Ylijoki Metsäenergia Oy kehittää Hämeenlinnan Suvipielisen 7 hehtaarin termiinaalialuetta kiertotalouden ja vihreän siirtymän mallialueeksi. Hankkeessa rakennetaan alueen perusinfrastruktuuri tukemaan teollisen mittakaavan kierrätyspuun ja muiden materiaaliveikkojen lajittelua ja jalostusta. Tavoitteena on kasvattaa käsittelymääriä, laajentaa vastaanotettavia jakeita ja vähentää kierrätyspuun polttokäyttöä lisäämällä sen jalostusta levyteollisuuden, biohiilen ja biopolttoaineiden raaka-aineeksi.

Investointihankkeen avulla mahdollistetaan sähkökäyttöisen murskaimen käyttö, jonka avulla puun käsittely voidaan toteuttaa käytännössä hiilineutraalisti. Lisäksi rakennettava keskijännite-sähköliittymä luo edellytykset myös raskaan liikenteen suurteholatauspisteelle. Kehittämistoimien myötä Suvipielisen termiinaalista muodostuu alueellinen solmukohta, joka vahvistaa huoltovarmuutta, tukee ilmastomuutokseen sopeutumista ja vauhdittaa vähähiilistä kiertotaloutta Kanta-Hämeessä ja koko Etelä-Suomessa.

Perustelut päätösesitykselle: Hakemus on arvioitu Varsinais-Suomen liiton hakemusten arviointikokouksessa 3.11.2025. Hakemus ei täytä laillisuusperusteita ja näin ollen se ei voi tulla rahoitetuksi. Alueiden kehittämisen ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan hankkeiden rahoittamisesta annetun valtioneuvoston asetuksen (867/2021) 5 § 3 momentin mukaan maakunnan liitto ei voi myöntää tukea yksittäiselle yritykselle sen oman liiketoiminnan kehittämiseen. Vna (867/2021) 5 § 2 momentin mukaan alueellisen kehittämistuen hankkeeseen sisältyvän investoinnin on

oltava välttämätön kehittämishankkeen toteuttamiselle ja sen kustannusten enimmäismäärä voi olla enintään puolet hankkeen hyväksyttävistä kokonaiskustannuksista. Pelkkään investointiin ei ole mahdollista myöntää tukea.

Hankkeet on käsitelty maakunnan yhteistyöryhmän sihteeristössä 21.11.2025. Koordinoiva Uudenmaan liitto vastaa tuen myöntämisestä hankkeille ja tekee viranomaispäätökset EURA 2021-järjestelmässä haun UUMLI-025 osalta. Vasta nämä päätökset ovat valituskelpoisia.

Valmistelijat/lisätiedot

Tarja Nuotio, aluekehitysjohtaja
Marja Anttila, erikoissuunnittelija
etunimi.sukunimi@varsinais-suomi.fi

Ehdotus

Esittelijä: Tarja Nuotio, aluekehitysjohtaja

Maakuntahallitus päättää, ettei seuraaville hankkeille varata rahoitusta Varsinais-Suomen liiton EAKR-kehyksestä:

1. R-02789 (407120, 407130) InnoStartti – Vauhdikkaampi startti varhaisen vaiheen terveysteknologiainnovaatioille Varsinais-Suomessa. Hakijat Turun ammattikorkeakoulu Oy ja Ab Yrkeshögskolan vid Åbo Akademi
2. 407204 EqualHealth – tutkimusta ja innovaatioita naisten terveyden edistämiseksi. Hakija Business Turku Oy
3. R-02732 (407009, 407015) ASKEL - Vähähiilinen liiketoiminta Varsinais-Suomessa. Hakijat Suomen ympäristöopisto SYKLI Oy ja Management Institute of Finland MIF Oy
4. 407019 Rakennustyömaa päästöttömäksi! Hakija Turun ammattikorkeakoulu Oy
5. 407259 Suvipielisen Biotermiinaali - vihreän siirtymän kehittämishanke. Hakija Ylijoki Metsäenergia Oy

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

§ 233

Mitä syödään? Kestäviä ruokapolkuja koululaisille -hankkeen päättäminen

VSLDno-2023-445

Valonia / Varsinais-Suomen liitto toteutti hankkeen Mitä syödään? – Kestäviä ruokapolkuja koululaisille ajalla 1.9.2023–30.4.2025 Keski-Suomen ELY-keskuksen myöntämällä rahoituksella. Hankkeen kokonaisbudjetti oli 50 000 euroa, josta rahoittajan osuus oli 40 000 euroa ja Valonian omarahoitus 10 000 euroa.

Hankkeessa kehitettiin peruskouluille suunnattu Luonnosta lautaselle -materiaalipaketti, joka kokoaa ruokakasvatuksen teemoja eri vuosiluokille sovellettaviksi kokonaisuuksiksi. Materiaalit tarjoavat valmiuksia käsitellä ruoan kestävyyttä, ruoantuotantoa ja ruokavalintojen vaikutuksia.

Hankkeen aikana toteutettiin oppilaille useita elämyksellisiä oppimiskokonaisuuksia, kuten papuratoja, maatila- ja metsävierailuja sekä mehiläisretki. Yhteistyö ruokapalveluiden kanssa oli tiivistä, ja opettajat osallistuivat aktiivisesti materiaalien kommentointiin ja pilotointiin.

Hanke toteutettiin yhteistyössä Kekäle-hankkeen kuntien (Raisio, Lieto, Nousiainen, Naantali ja Laitila) kanssa. Lisäksi mukana oli Turun yliopiston Tulevaisuuden tutkimuskeskus. Hankesuunnitelman tavoitteet saavutettiin hyvin, ja materiaaleista sekä kokeiluista saatu palaute oli myönteistä. Hankkeessa tuotettu materiaalipaketti löytyy Valonian verkkosivuilta ja on vapaasti hyödynnettävissä. Siitä on aktiivisesti viestitty keskeisissä verkostoissa ja sen levittämistä jatketaan myös hankkeen jälkeen.

Hankkeen toteutuneet kustannukset olivat yhteensä 49 965,28 euroa, mikä alitti budjetoidun 50 000 euron kokonaisuuden. Valonian omarahoitusosuus oli 20 % kustannuksista eli 9 965,28 euroa, ja rahoittajan osuus 40 000 euroa. Hankkeelle muodostui 34,72 euron ylijäämä, joka johtuu siitä, että toteutuneet kulut jäivät hieman alle suunnitellun budjetin.

Valmistelija/lisätiedot

Riikka Leskinen, toimialapäällikkö
riikka.leskinen@valonia.fi

Ehdotus

Esittelijä: Tarja Nuotio, aluekehitysjohtaja

Maakuntahallitus päättää

1. merkitä tiedoksi Mitä syödään? – Kestäviä ruokapolkuja koululaisille -hankkeen toteutuksen ja tulokset
2. sulkea hankkeen kustannuspaikan 6058 ja siirtää ylijäämän 34,72 euroa Valonian kustannuspaikalle 6010

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

§ 234

Aluesuunnittelujaoston 17.11.2025 antamat lausunnot ja käsittelemät asiat

Aluesuunnittelujaoston 17.11.2025 pöytäkirja:

- Lausunto Auran kunnalle Vaistonkujan seudun asemakaavamuutosluonnoksesta
- Suunnittelujohtajan lausunto Liedon kaupungille Murronväljän aurinkovoimalan osayleiskaavaluonnoksesta
- Suunnittelujohtajan lausunto Varsinais-Suomen ELY-keskukselle Paimion ja Salon Huso-Pöylän tuulivoimapuistohankkeen YVA-menettelyn tarpeesta

Lausuntopyynnöt, jotka eivät anna aiheutta Varsinais-Suomen liiton lausunnon antamiseen:

1. Despro: OX2 Finland Oy:n Keinusuon aurinkovoimahanke Palmusmäki-Metsämäki (470/1.10.2025)
2. Etelä-Suomen aluehallintovirasto: B. R. Oiler Oy:n Pöytyän broilerikasvattamon laajentamisen ympäristölupahakemus (455/24.9.2025)
3. Etelä-Suomen aluehallintovirasto: Ruskon ja Hujalan kierrätysterminalin ja maankaatopaikan toiminnan muuttaminen ja toiminnan aloittamislupa (484/7.10.2025)
4. Kemiönsaaren kunta: Keramia Oy:n Savannin maa-aineslupahakemus (434/11.9.2025)
5. Kemiönsaaren kunta: Västanfjärdin uuden paloaseman asemakaavanmuutos (496/9.10.2025)
6. Kemiönsaaren kunta: Kemiönsaaren kunnan rakennusjärjestysehdotus (516/16.10.2025)
7. Loimaan kaupunki: Loimaan kaupungin Hirvikosken asemakaavan muutoksen ehdotuksesta ja tarkistettu OAS, ak 20233 (426/1.9.2025)
8. Loimaan kaupunki: Tarhakujan ja Neitsytpolun välisen viheralueen asemakaavan muutosehdotus (509/10.10.2025)
9. Metsähallitus: Teijon kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelma sekä järjestyssäännöt (515/15.10.2025)
10. Museokeskus: Naantalin vanhan asemakaava-alueen muinaisjäännöksen kajoamislupahakemus (429/9.9.2025)
11. Naantalin kaupunki: Kultaranta Resort Hotellin asemakaavamuutos (471/1.10.2025)
12. Nousiaisten kunta: Maskuntien alueen asemakaava (408/22.8.2025)
13. Nousiaisten kunta: Kirkonkylän asemakaavamuutosluonnos (409/22.8.2025)
14. Oikeusministeriö: Asunto-osakeyhtyölain ajantasaistamiseksi asetetun työryhmän mietintö (406/18.8.2025)
15. Oripään kunta: Oripään rakennusjärjestys (517/17.10.2025)
16. Paraisten kaupunki: Saaristotien (mt 180) uuden kiertoliittymän asemakaava Suntinsillan läheisyydessä (436/11.9.2025)
17. Paraisten kaupunki: Paraisten Skräbbölen korttelin 18 tontin 7 asemakaavamuutosluonnos (526/27.10.2025)

-
18. Paraisten kaupunki: Houtskarin Hyypeis Strömmen & Hönsnäs Kvarnskog -ranta-
asemakaavanluonnos (532/28.10.2025)
 19. Raision kaupunki: Nuorikkalan seisake, asemakaavamutoksen luonnos (511/10.
10.2025)
 20. Ruskon kunta: Ruskon keskustan asemakaavanmuutos (504/9.10.2025)
 21. Salon kaupunki: Lounais-Suomen Jätehuolto Oy:n Salon Korvenmäen
yhteiskäsittelylupahakemus (411/3.9.2025)
 22. Salon kaupunki: Elon Sora ja Sepeli Oy:n Kalliolan yhteiskäsittelylupahakemus
(414/8.9.2025)
 23. Salon kaupunki: Peab Industri Oy:n Korvenmäen ympäristölupahakemus
toiminnan muuttamisesta (483/7.10.2025)
 24. Salon kaupunki: Kajalanrinteen ranta-asemakaavan muutoksen laatimisvaihe
(508/10.10.2025)
 25. Someron kaupunki: Someron rantayleiskaavan muutosluonnos (527/27.10.2025)
 26. Someron kaupunki: Someron rantayleiskaavan muutos Salakkajärvellä (528/27.
10.2025)
 27. Suomen ympäristökeskus Syke: Suomen tarve osallistua Nordhavn-Lynetteholm -
tiehankkeen ympäristövaikutusten arviointimenettelyyn (428/9.9.2025)
 28. Suomen ympäristökeskus Syke: Liettuun talousvyöhykkeelle suunniteltavan
Curonian Nord -merituulivoimapuiston ympäristövaikutusten arviointiselostus
(505/10.10.2025)
 29. Taivassalon kunta: Taivassalon Helsingin ranta-asemakaavanmuutos (444/16.
9.2025)
 30. Traficom: FlixBus Estonia OÜ:n reittiliikennelupa reitillä Vaasa-Varsova (537/29.
10.2025)
 31. Turun kaupunki: Asemakaava- ja asemakaavanmuutosehdotus; Koivulan ja
Skanssin kaupunginosissa Skarppakullantien, Sorakadun ja Skanssinkadun
rajaamalle alueelle, Skanssin kolmio (21/2018) (510/10.10.2025)
 32. Turvallisuus ja kemikaalivirasto Tukes: Kiskon Mineraali Oy:n Hyypiämäen
kaivosalueen kaivoslupan ehdot (533/28.10.2025)
 33. Työ- ja elinkeinoministeriö: Valtioneuvoston päätös talousvyöhykkeen
merituulivoima-alueista ja sen SOVA-lain mukainen ympäristöselostus (529/27.
10.2025)
 34. Uudenkaupungin kaupunki: Pitkäluodon ranta-asemakaavan muutos (437/12.
9.2025)
 35. Uudenkaupungin kaupunki: Humalkarin ranta-asemakaava ja Hepoluodon ranta-
asemakaavan muutos (479/3.10.2025)
 36. Uudenkaupungin kaupunki: Ora-aukon ranta-asemakaavasta ja ranta-
asemakaavan muutos (546/31.10.2025)
 37. Uudenkaupungin kaupunki: Mannerhaavaisen ranta-asemakaavan muutos (547
/31.10.2025)
 38. Vehmaan kunta: Vehmaan rakennusjärjestysluonnos (486/7.10.2025)
 39. Varsinais-Suomen ELY-keskus: YVA-tarveharkinta, Vähä-Hakula Oy:n
broilerituotannon laajennus (438/12.9.2025)
 40. Varsinais-Suomen ELY-keskus: Fertilex Oy:n Laitilan munituskanalan
laajentamishankkeen ympäristövaikutusten arviointi (514/14.10.2025)

-
41. Varsinais-Suomen ELY-keskus: Tiesuunnitelma Mt 189 parantamisesta rakentamalla JKPP väylä väleille Poikko-Merimaskuntie ja Taipaleentie-Kuralantie (518/23.10.2025)
 42. Varsinais-Suomen ELY-keskus: Kaihoniemen Kanalat Oy:n Pöytyän broilerikasvattamon laajennushankkeen YVA-tarveharkinta (534/28.10.2025)

Ilmoitukset Varsinais-Suomen liiton luottamustoimielimien päätöksistä ovat olleet nähtävillä pöytäkirjojen tarkastusten jälkeen liiton kotisivuilla varsinais-suomi.fi otsikon "Päätöksenteko / Esityslistat ja pöytäkirjat" alla.

Valmistelija/lisätiedot

Heidi Saaristo-Levin, suunnittelujohtaja
etunimi.sukunimi@varsinais-suomi.fi

Ehdotus

Esittelijä: Tarja Nuotio, aluekehitysjohtaja

Maakuntahallitus merkitsee maankäyttöjaoston pöytäkirjan 17.11.2025 tiedoksi eikä käytä kuntalain § 92 mukaista otto-oikeuttaan.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

§ 235

Viranhaltijapäätökset

Salassapidettävät tiedot poistettu.

Ehdotus

Esittelijä: Tarja Nuotio, aluekehitysjohtaja

Maakuntahallitus merkitsee viranhaltijoiden päätöspöytäkirjat tiedoksi eikä käytä kuntalain § 92 mukaista otto-oikeuttaan.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

§ 236

Tiedoksi annettavat asiat

Ehdotus

Esittelijä: Tarja Nuotio, aluekehitysjohtaja

Maakuntahallitus merkitsee tiedoksi annettavat asiat tiedoksi.

Päätös

Maakuntahallituksen kokouksen 23.2. jälkeen jatketaan keskustelua strategialounaalla.

Kunnallisvalitus

§229, §230

Kunnallisvalitusohje

Päätökseen tyytymätön saa hakea muutosta kunnallisvalituksella Turun hallinto-oikeudelta.

Kunnallisvalituksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen). Kuntayhtymän viranomaisen päätöksestä kunnallisvalituksen saa tehdä myös kuntayhtymän jäsenkunta ja sen jäsen. Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen saa hakea muutosta kunnallisvalituksin vain se, joka on tehnyt oikaisuvaatimuksen. Mikäli päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa päätökseen hakea muutosta kunnallisvalituksin myös asianosainen, kuntayhtymän jäsenkunta ja sen jäsen.

Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa tai päätös on muuten lainvastainen.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Valitusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitus voidaan tehdä seuraavana arkipäivänä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Käytettäessä sähköistä tiedoksiantoa katsotaan asianosaisen saaneen tiedon päätöksestä kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.

Jäsenkuntien ja kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun päätös on asetettu nähtäville yleiseen tietoverkkoon (Kuntalaki 410/2015 140 §).

Valituksen sisältö

Valitus tehdään kirjallisesti. Valituskirjelmä on osoitettava valitusviranomaiselle.

Valituskirjassa on ilmoitettava

1. valittajan nimi, ammatti, asuinkunta, postiosoite ja puhelinnumero
2. päätös, johon haetaan muutosta
3. miltä osin päätöksestä valitetaan ja muutos, joka siihen vaaditaan tehtäväksi
4. muutosvaatimuksen perusteet

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta. Valituskirjelmä on allekirjoitettava.

Valituskirjelmään on liitettävä

1. päätös, johon haetaan muutosta alkuperäisenä tai jäljennöksenä
2. tiedoksisaantitodistus tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta

-
3. asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaisille

Valituskirjelmän toimittaminen

Valituskirjelmä on toimitettava Turun hallinto-oikeuteen. Valituskirjelmän voi viedä valittaja itse tai hänen valtuuttamansa asiamies. Sen voi omalla vastuullaan lähettää myös postitse tai toimittaa lähetin välityksellä. Valituskirjelmä on jätettävä postiin niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen kirjaamon aukioloajan päättymistä. Valittajan tulee tarkastaa valitusviranomaisen kirjaamon aukiolo ja toimittaa valitus ajoissa. Jos valitus toimitetaan sähköisenä, on valittajan vastuulla tarkastaa valitusviranomaisen ohjeet sähköisen valituksen jättämisajasta.

Turun hallinto-oikeus
Sairashuoneenkatu 2-4
PL 32
20101 TURKU

Sähköposti: [turku.hao\(at\)oikeus.fi](mailto:turku.hao(at)oikeus.fi)
Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakuasian vireille panijalta peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) säädetään.

Muutoksenhakukielto

§211, §212, §213, §214, §215, §216, §217, §218, §219, §220, §221, §222, §223, §224,
§225, §226, §227, §228, §231, §232, §233, §234, §235, §236

Muutoksenhakukielto

Tästä päätöksestä ei saa tehdä kuntalain 136 §:n mukaan oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa.